

PROGRAMFÜZET ÉS ABSZTRAKTKÖTET

PROGRAM AND BOOK OF ABSTRACT

**XV. PÉCSI PÉNZÜGYI NAPOK / XV. FINANCE
DAYS IN PÉCS**

**I. Pénzügy és Számvitel Nemzetközi Tudományos
Konferencia / I. Finance and Accounting International
Scientific Conference**

2023. június 5-6.

Pécs

**XV. PÉCSI PÉNZÜGYI NAPOK / XV. FINANCE
DAYS IN PÉCS**

**I. Pénzügy és Számvitel Nemzetközi Tudományos
Konferencia / I. Finance and Accounting International
Scientific Conference**

Pécs, 2023. június 5-6.

**FENNTARTHATÓSÁG ÉS ELLENÁLLÓKÉPESSÉG/
SUSTAINABILITY AND RESILIENCE**

**PROGRAMFÜZET ÉS ELŐADÁSKIVONATOK/
PROGRAM AND BOOK OF ABSTRACT**

Szerkesztette / Edited by:
KATONA-KUNGLER Kinga

XV. PÉCSI PÉNZÜGYI NAPOK

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Közgazdaságtudományi Kar

XV. PÉCSI PÉNZÜGYI NAPOK / XV. FINANCE DAYS IN PÉCS

**I. Pénzügy és Számvitel Nemzetközi Tudományos
Konferencia / I. Finance and Accounting International
Scientific Conference**

Pécs, 2023. június 5-6.

Szervezők / Organizers:

**Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Pénzügy és
Számvitel Intézet / University of Pécs Faculty of Business and
Economics Institute of Finance and Accounting**

A konferencia elnöke / Chair of the Conference:

Prof. Dr. Takács András egyetemi tanár, a Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Kar dékánja / Prof. Dr. András TAKÁCS
professor, dean at University of Pécs Faculty of Business and Economics

Felelős kiadó / Executive Publisher:

**a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar dékánja /
University of Pécs Faculty Business And Economics**

Szerkesztette / Edited by: KATONA-KUNGLER Kinga

ISBN 978-963-626-141-2

© PTE KTK/2023 – Minden jog fenntartva.

Tartalomjegyzék

SZERVEZŐK	9
PROGRAM	10
PLENÁRIS ELŐADÁSOK	10
SZEKCIÓ ÜLÉSEK	11
ELŐADÁSKIVONATOK	18
PLENÁRIS ELŐADÁSOK ÖSSZEFOGLALÓI	19
<i>CURRENT TAX ISSUES OF THE EUROPEAN UNION IN 2023</i>	20
<i>ESG FINANCE: CURRENT ISSUES, CHALLENGES, AND NEW RESEARCH DIRECTIONS</i>	21
SZEKCIÓÜLÉSEK ELŐADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓI	22
VI. SZEKCIÓ	23
BANKMENEDEZSMENT ÉS FINTECH	23
<i>AZ OROSZ – UKRÁN HÁBORÚVAL KAPCSOLATOS PÉNZÜGYI SZANKCIÓK ÉS A BANKOK ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK</i>	24
<i>A SZIGORODÓ NEMZETKÖZI BANKSZABÁLYOZÁS HATÁSA, A HAZAI HITELINTÉZETEK HITELEZÉSI VOLUMENÉRE ÉS JÖVEDELMEZŐSÉGÉRE</i>	25
<i>A BIGTECH VÁLLALATOK NÖVEKVŐ SZEREPE A FINTECH SZOLGÁLTATÁSOK TERÜLETÉN</i>	26
<i>AZ EURÓPAI BANKOK IFRS 9 IMPLEMENTÁLÁSA A PANDÉMIA GAZDASÁGI HATÁSAINAK ÁRNYÉKÁBAN</i>	27
<i>A KÖZÉP-EURÓPAI BANKOK JÖVEDELEMMINŐSÉG MÉRÉSE</i>	28
<i>A VÁLTOZÓK DINAMIZÁLÁSÁNAK HATÁSA LOGISZTIKUS REGRESSZIÓN ALAPULÓ CSŐDELŐREJELÉSI MODELLEK ESETÉBEN</i>	29
<i>GREEN FINANCING</i>	30
VII. SZEKCIÓ	31
FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK	31
<i>A KÖZIGAZGATÁS FENNTARTHATÓSÁGÁNAK MÉRHETŐSÉGE –AZ ESG ALKALMAZÁSA A KÖZIGAZGATÁSBAN</i>	32
<i>AZ ESG SZEMLELET MEGJELENÉSE AZ ÁLLAMKÖTVÉNYPIACOKON</i>	33
<i>A HAZAI MÉLYSZEGÉNY, SZEGREGÁLT, STIGMATIZÁLT ROMA LAKOSSÁG PÉNZÜGYI KÉPESSÉGEI – EGY KVALITATÍV ESETTANULMÁNY TAPASZTALATAI</i>	34
<i>ÁLLAMADÓSSÁG - EURÓN INNEN ÉS TÚL</i>	35
<i>A MAGYARORSZÁGI CSALÁDI ADÓ- ÉS JÁRULÉKKEDVEZMÉNY KIHASZNÁLHATÓSÁGA AZ EGYES JÖVEDELMI TIZEDEKBEN</i>	36
<i>SUSTAINABLE ECONOMIC GOALS - HUNGARY'S PERFORMANCE IN THE EUROPEAN UNION</i>	37
<i>CHALLENGES IN ESG RATINGS: UNDERSTANDING ESG RATING DISAGREEMENT AND ITS EFFECTS ON FINANCIAL DECISION MAKING</i>	38
VIII. SZEKCIÓ	40
FENNTARTHATÓ SZÁMVITEL	40
<i>A GÉPI TANULÁS LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI A PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI OKTATÁSBAN</i>	41
<i>AZ ESG ELVEINEK MEGFELELŐ JELENTÉSTÉTEL EURÓPAI KIHÍVÁSAI A GRI, IFRS ÉS ESRS SZABVÁNYOKNAK MEGFELELŐEN</i>	42
<i>INTÉZMÉNYI IZOMORFIZMUSOK MEGJELENÉSE A SZÁMVITELI INNOVÁCIÓKBAN</i>	43
<i>AZ ESG MINŐSÍTÉSEK ÉS A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK TARTALMÁNAK ÖSSZHANGJA</i>	44
<i>CÉLOK ÉS EREDMÉNYEK, AVAGY A CSALÁD EREJE A HAZAI BORÁGAZATBAN</i>	45
<i>KÖNYVELÉSSSEL KÓDOLT VÁLSÁG - A VALÓS ÉRTÉKELÉS ETIKAI VONATKOZÁSAI</i>	46
<i>ETHICAL ASPECTS OF NON-FINANCIAL REPORTING</i>	47
IX. SZEKCIÓ	48
FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK II.	48
<i>ESG STRATÉGIÁK HATÁSA A VÁLLALATI ZÖLDINNOVÁCIÓKRA</i>	49

STAKEHOLDER PRIORITIZATION IN THE ESG PRACTICES OF EUROPEAN LISTED FIRMS	50
AZ ESG-JELENTÉS BEFEKTETŐI ÉRTÉKÍTÉLETRE GYAKOROLT HATÁSA MAGYAR TŐZSDEI VÁLLALATOK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL.....	51
A CÉLOK ERDEJÉBEN. ÚJRAIPAROSÍTÁS, KITÖRÉS A KÖZEPES FEJLETTSÉG CSAPDÁJÁBÓL ÉS KLÍMACÉLOK PORTFÓLIÓ-ELMÉLETI MEGKÖZELÍTÉSBN.....	53
VÁLLALATI ZÖLD KÖTVÉNY KIBOCSÁTÁS A VISEGRÁDI NÉGYEKEN BELÜL - ÁGAZAT-SPECIFIKUS SDG-K ÉS GAZDASÁGI MUTATÓK VIZSGÁLATA	54
CORPORATE GREEN BOND ISSUANCE IN THE VISEGRAD FOUR - AN ANALYSIS OF SECTOR- SPECIFIC SDGS AND ECONOMIC INDICATORS	54
IFRS ESG STANDARD TERVEZETE.....	55
FORRÁSBEVONÁS SZÜKSÉGSZERŰSÉGE ÉS LEHETŐSÉGEI A FENNTARTHATÓ HAZAI VÍZIKÖZMŰ SZEKTOR ESETÉBEN.....	56
X. SZEKCIÓ	57
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KIHÍVÁSOK	57
BUDAPESTI SZÁMVITELI SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJTÓ VÁLLALKOZÁSOK EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓJÁNAK KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETÉNEK INFORMÁCIÓ TARTALMA – KUTATÁSI JELENTÉS.....	58
A HOZZÁADOTTÉRTÉK – ADÓ BESZEDÉSÉNEK HATÉKONYSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA ROMÁNIÁBAN	60
THE FACTORS SHAPING TAX MORALE IN SOME EUROPEAN COUNTRIES.....	61
AZ ADÓMORÁLT ALAKÍTÓ TÉNYEZŐK NÉHÁNY EURÓPAI ORSZÁGBAN.....	61
KOCKAZATÉRTÉKELÉSI ESETTANULMÁNY A PRIZMA MÓDSZER ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGÉRŐL A BANKSZEKTORBAN	63
HOW ARE THE RESIDENTS OF THE WORLD'S LARGEST ECONOMIES TAXED?	64
SZÁMVITEL VERSUS MESTERSÉGES INTELLIGENCIA	66
TAX AVOIDANCE METHODS OF MNES AND THEIR CHANGES	68
XI. SZEKCIÓ	69
PÉNZÜGYI PIACOK	69
AZ INFORMÁCIÓS KASZKÁD ÉS PÉNZÜGYI RAGÁLY KIALAKULÁSÁNAK VIZSGÁLATA ÚJ KÍSÉRLETI MEGKÖZELÍTÉSBN.....	70
A NEW EXPERIMENTAL APPROACH TO THE INFORMATION CASCADE AND FINANCIAL CONTAGION	70
KÖRBEJÁRÓ FDI: MILYEN TÉNYEZŐK BEFOLYÁSOLJÁK?	71
THE IMPACT OF CHANGING CULTURAL VALUES ON RISKS	72
COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL MARKET DEVELOPMENT IN THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF CONGO AND HUNGARY.....	73
FAMA ÉS FRENCH ÖTFAKTOROS MODELLJÉNEK TESZTELÉSE A V4 ORSZÁGOK RÉSZVÉNYPIACAIN	74
DIGITÁLIS TRANSZFORMÁCIÓ ÉS FENNTARTHATÓSÁG IPARÁGI KITEKINTÉSEI	75
A COVID19 HATÁSA A FINTECH SZEKTORRA.....	76
KÉNYELMES E A LUXUS? LEGNAGYOBB LUXUS- ÉS ITALGYÁRTÓ CÉGEK RÉSZVÉNYEINEK KOCKAZATI JELLEMZŐI A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY ÉS A HÁBORÚ ÁRNYÉKÁBAN	77
XII. SZEKCIÓ	78
VÁLLALATI PÉNZÜGY	78
A MUNKATERMELÉKENYSÉG ÉS AZ ESG JELENTÉSEK KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A HAZAI TOP200 ÁRBEVÉTELŰ ÉPÍTŐIPARI VÁLLALKOZÁSOKNÁL	79
A PROFITPERZISZTENCIA VIZSGÁLATA A MAGYAR MŰSZAKI VÁLLALATOK KÖRÉBEN.....	81
EGY BERUHÁZÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK KOMPLEX ELŐKÉSZÍTÉSE AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÁGAZATBAN II. - MODELLKÉSZÍTÉS, KALKULATÍV KAMATLÁB	82
A MAGYAR TOPVÁLLALKOZÁSOK VEZETŐI MAGATARTÁSMINTÁI A 2019–2021 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN: VAJON SZÁMÍT-E AZ ÉLETCIKLUS?	83
VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGI TELJESÍTMÉNYE ÉS A TŐKEKÖLTSÉG	84
A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA LEHETŐSÉGEI A PÉNZÜGYEKBN	85
A NEMZETKÖZI BANKSZEKTOR ESG TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉLETCIKLUS ELEMZÉSE.....	86

SZERVEZŐK

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

A konferencia elnöke:

Prof. Dr. Takács András egyetemi tanár, dékán (PTE KTK)

Tudományos Bizottság:

Elnök:

Dr. Csapi Vivien egyetemi docens, a PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet igazgatója

Tagok:

Prof. Dr. Bélyácz Iván professor emeritus, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Prof. Dr. Schepp Zoltán egyetemi tanár, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Prof. Dr. Gál Zoltán egyetemi tanár, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Dr. Szabó Zoltán egyetemi docens, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Dr. Szücs Tamás egyetemi adjunktus, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Dr. Ulbert József egyetemi docens, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Szervező Bizottság:

Elnök:

Dr. Csapi Vivien egyetemi docens, a PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet igazgatója

Tagok:

Dr. Posza Alexandra egyetemi adjunktus, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

Horváth Gábor tanársegéd, PTE KTK Pénzügy és Számvitel Intézet

PROGRAM

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

2023. június 5. (hétfő)

Regisztráció 12:30-tól

PLENÁRIS ELŐADÁSOK	
Helyszín: B323/1	
Online csatlakozás	
13:45-14:00	Megnyitó Takács András, dékán, PTE KTK Csapi Vivien, Pénzügy és Számvitel Intézet igazgató, PTE KTK
14:00-14:30	 Current tax issues of the European Union in 2023 Philippe Arraou Président ETAF
14:30-15:00	 Sustainable financial reporting and Analysis Sanja Sever Mališ PhD, Dean of the Faculty of Economics and Business University of Zagreb
15:00-15:30	Kávészünet
15:30-16:00	 VAT challenges Rabb Andrea Okleveles adószakértő; Alelnök Magyar Okleveles Adószakértők Egyesület
16:00-16:30	 ESG finance: current issues, challenges, and new research directions Amir Moradi PhD, Chair of the Economics and Finance Department HAN International School of Business

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

SZEKCIÓ ÜLÉSEK

2023. június 6. (kedd)

Regisztráció 08:00-tól

SZEKCIÓ ÜLÉS	VI. Szekció BANKMENEDZSMENT ÉS FINTECH (Shark tank szekció) Helyszín: B323/1	
	Szekció elnök: Prof. Dr. Gál Zoltán (PTE KTK) Szekció titkár: Várkonyi Patrik (PTE KTK)	
	09:00 – 09:20 ONLINE	Az orosz-ukrán háborúval kapcsolatos pénzügyi szankciók és a bankok előtt álló kihívások Pelei Andrea (Bankszektor)
	09:20 – 09:40	A szigorodó nemzetközi bankszabályozás hatása, a hazai hitelintézetek hitelezési volumenére és jövedelmezőségére Rollné Jákli Zsuzsanna (PTE KTK)
	09:40 – 10:00	A bigtech vállalatok növekvő szerepe a fintech szolgáltatások területén Szócs Árpád (BME)
	10:00 – 10:20	Kávészünet
	10:20 – 10:40	Az európai bankok IFRS 9 implementálása a pandémia gazdasági hatásainak árnyékában Szücs Tamás - Erb Edina - Várkonyi Patrik - Pasitka Ármin (PTE KTK)
	10:40 – 11:00	A Közép-európai bankok jövedelemminőség mérése Szücs Tamás (PTE KTK)
	11:00 – 11:20	A változók dinamizálásának hatása logisztikus regresszió alapuló csődelőrejelési modellek esetében Szántó Tünde Katalin (SZTE)
	11:20-11:40	Emerging trends of green financing in commercial real estate Tóth Gabriella (KJE)
11:40 – 13:00	Ebédészünet (ebéd: Teleky Bistro, Tudásközpont)	

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	VII. Szekció FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK (Shark tank szekció) Helyszín: B323/2	
	Szekció elnök: Dr. Kuti Mónika (PTE KTK) Szekció titkár: Rázer Ákos (PTE KTK)	
	09:00 – 09:20 ONLINE	A közigazgatás fenntarthatóságának mérhetősége – az ESG alkalmazása a közigazgatásban Besenyei Mónika (BGE)
	09:20 – 09:40	Az ESG szemlélet megjelenése az államkötvénypiacokon Bodó Regina (SZTE)
	09:40 – 10:00	A hazai mélyszegény, szegregált, stigmatizált Roma lakosság pénzügyi képességei – egy kvalitatív esettanulmány tapasztalatai Kosztópulosz Andreász - Málovics György - Méreiné Berki Boglárka (SZTE GTK)
	10:00 – 10:20	Kávészünet
	10:20 – 10:40	Államadósság - eurón innen és túl Novák Zsuzsanna (BME GTK) - Szalay Zsuzsanna (BCE GTK) - Deák Veronika (BME GTK)
	10:40 – 11:00	A magyarországi családi adó- és járulékkedvezmény kihasználhatósága az egyes jövedelmi tizedekben Varga Erzsébet Teréz (BCE)
	11:00 – 11:20	Sustainable economic goals - Hungary's performance in the European Union Kálmán Botond Géza (KJE) - Marczellné Szilágyi Eszter (METU) - Tóth Arnold (BGE)
	11:20 – 11:40	Challenges in ESG ratings: understanding ESG rating disagreement and its effects on financial decision making Dudás Fanni - Naffa Helena (BCE)
11:40 – 13:00	Ebédszünet (ebéd: Teleky Bistro, Tudásközpont)	

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	VIII. Szekció FENNTARTHATÓ SZÁMVITEL (Shark tank szekció) Helyszín: B313	
	Szekció elnök: Dr. Márkus Gábor (PTE KTK) Szekció titkár: Erdős Sándor (PTE KTK)	
	09:00 – 09:20	A gépi tanulás lehetőségei és korlátai a pénzügyi és számviteli oktatásban Budai Eleonóra (PTE KTK) - Pintér Éva (BCE)
	09:20 – 09:40	Az ESG elveinek megfelelő jelentéstétel európai kihívásai a GRI, IFRS és ESRS szabványoknak megfelelően Madarasiné Szirmai Andrea - Győri Zsuzsanna (BGE)
	09:40 – 10:00	Intézményi izomorfizmusok megjelenése a számviteli innovációkban Tóth Balázs - Lippai-Makra Edit (SZTE GTK)
	10:00 – 10:20	Kávészünet
	10:20 – 10:40	Az ESG minősítések és a pénzügyi kimutatások tartalmának összhangja Reizingerné Ducsay Anita - Madarasiné Szirmai Andrea (BCE)
	10:40 – 11:00	Célok és eredmények, avagy a család ereje a hazai borágazatban Németh Krisztina - Németh Szilárd - Heidrich Balázs (BGE)
	11:00 – 11:20	Könyveléssel kódolt válság - A valós értékelés etikai vonatkozásai Somogyvári Márta (PTE KTK)
	11:20 – 11:40	Ethical Aspects of Non-financial Reporting Kovács Zsuzsanna Ilona (SZTE)
11:40 – 13:00	Ebédészünet (ebéd: Teleky Bistro, Tudásközpont)	

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	IX. Szekció FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK II. Helyszín: B323/2 Online csatlakozás	
	Szekció elnök: Dr. Szücs Tamás (PTE KTK) Szekció titkár: Gaál Adrián (PTE KTK)	
	13:00 – 13:20 ONLINE	ESG stratégiák hatása a vállalati zöldinnovációkra Boros Anita (MATE)
	13:20 – 13:40	A részvényesek ESG preferenciái Tóth-Pajor Ákos – Kuti Mónika (PTE KTK)
	13:40 – 14:00 ONLINE	Az ESG-jelentés befektetői értékítéletre gyakorolt hatása magyar tőzsdei vállalatok példáján keresztül Tömöri Gergő – Lakatos Vilmos (DE GTK)
	14:00 – 14:20	Kávészünet
	14:20 – 14:40	A célok erdejében. Újraiparosítás, kitörés a közepes fejlettség csapdájából és klímacélok portfólió-elméleti megközelítésben Bethlendi András (BME GTK)
	14:40 – 15:00 ONLINE	Vállalati zöld kötvény kibocsátás a Visegrádi Négyeken belül - ágazat-specifikus SDG-k és gazdasági mutatók vizsgálata Böcskei Elvira - Ilyésné Molnár Emese - Bulátkó Attila Balázs (BME GTK)
	15:00 – 15:20	IFRS ESG standard tervezete Márkus Gábor (PTE KTK)
15:20 – 15:40 ONLINE	Forrásbevonás szükségszerűsége és lehetőségei a fenntartható hazai víziközmű szektor esetében Brandstätter Gábor (PTE KTK)	

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	X. Szekció PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KIHÍVÁSOK (Shark tank szekció) Helyszín: B323/1	
	Szekció elnök: Dr. Lukovszki Livia (PTE KTK) Szekció titkár: Mohácsi Bernadett (PTE KTK)	
	13:00 – 13:20	Budapesti számviteli szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások egyszerűsített éves beszámolójának kiegészítő mellékletének információ tartalma – kutatási jelentés Kardos Barbara (BGE)
	13:20 – 13:40	A hozzáadottérték-adó beszédésének hatékonyságát befolyásoló tényezők vizsgálata Romániában Králík Lóránd István – Szász Erzsébet (Partiumi Keresztény Egyetem)
	13:40 – 14:00 ONLINE	The factors shaping tax morale in some European countries Prymak, Anastasiia - Kálmán Botond Géza - Malatyinszki Szilárd (KJE)
	14:00 – 14:20	Kávészünet
	14:20 – 14:40	Kockázatértékelési esettanulmány a PRIZMA módszer alkalmazási lehetőségéről a bankszektorban Benedek Petra - Bognár Ferenc (BME GTK)
	14:40 – 15:00	How are the residents of the world's largest economies taxed? MacAnthony, Noble Tochukwu - Kálmán Botond Géza - Malatyinszki Szilárd (KJE)
	15:00 – 15:20 ONLINE	Számvitel versus Mesterséges intelligencia Kántor Béla (ME GTK)
	15:20 – 15:40	Tax avoidance methods of MNEs, and their changes Kálmán Botond Géza (KJE) - Malatyinszki Szilárd (KJE) - Marczellné Szilágyi Eszter (METU)

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	XI. Szekció PÉNZÜGYI PIACOK Helyszín: B313 Online csatlakozás	
	Szekció elnök: Prof. Dr. Schepp Zoltán (PTE KTK) Szekció titkár: Kovács Olivér (PTE KTK)	
	13:00 – 13:20	Az információs kaszkád és pénzügyi ragály kialakulásának vizsgálata új kísérleti megközelítésben Erdős Sándor – Vörös Zsófia – Papp Tamás (PTE KTK)
	13:20 – 13:40 ONLINE	Körbejáró FDI: milyen tényezők befolyásolják? Sass Magdolna - Fertő Imre (KRTK)
	13:40 – 14:00 ONLINE	The impact of changing cultural values on risks Csorba László (EKKE)
	14:00 – 14:20	Kávészünet
	14:20 – 14:40	Comparative analysis of financial market development in the Democratic Republic of Congo and Hungary Ngamba, Divin Eyir - Kálmán Botond Géza - Malatyinszki Szilárd (KJE)
	14:40 – 15:00 ONLINE	Fama és French ötfaktoros modelljének tesztelése a V4 országok részvénypiacain Csahóczi Máté Benedek - Becsky-Nagy Patrícia - Faragó Ádám (DE)
	15:00 – 15:20 ONLINE	Digitális transzformáció és fenntarthatóság iparági kitekintései Pintér Éva - Herczeg Balázs (BCE)
	15:20 – 15:40	A Covid19 hatása a FinTech szektorra Gál Zoltán (PTE KTK)
15:40 – 16:00 ONLINE	Kényelmes-e a luxus? Legnagyobb luxus- és italgyártó cégek részvényeinek kockázati jellemzői a koronavírus járvány és a háború árnyékában Homolya Dániel - Loibl Attila (THE)	

2023. június 6. (kedd)

SZEKCIÓ ÜLÉS	XII. Szekció VÁLLALATI PÉNZÜGY	
	Helyszín: B310	
	Online csatlakozás	
	Szekció elnök: Dr. Ulbert József (PTE KTK)	
	Szekció titkár: Katona-Kungler Kinga (PTE KTK)	
	13:00 – 13:20 ONLINE	A munkatermelékenység és az ESG jelentések kapcsolódási pontjai a hazai top200 árbevételű építőipari vállalkozásoknál Borzán Anita (BGE) - Szekeres Bernadett (ELTE)
	13:20 – 13:40	A profitperzisztencia vizsgálata a magyar műszaki vállalatok körében Molnár Dániel - Csonka Arnold - Bareith Tibor (MATE)
	13:40 – 14:00	Egy beruházás értékelésének komplex előkészítése az állattenyésztési ágazatban II. - Modellkészítés, kalkulatív kamatláb Varga Levente (BME GTK)
	14:00 – 14:20	Kávészünet
	14:20 – 14:40 ONLINE	A magyar topvállalkozások vezetői magatartásmintái a 2019–2021 közötti időszakban: Vajon számít-e az életciklus? Mohácsi Márta (DE) - Katits Etelka (PE) - Varga Zsuzsanna (MATE)
14:40 – 15:00	Vállalatok fenntarthatósági teljesítménye és a tőkeköltség Katona-Kungler Kinga (PTE KTK)	
15:00 – 15:20 ONLINE	A mesterséges intelligencia lehetőségei a pénzügyekben Bagó Péter (BCE)	
15:20 – 15:40	A nemzetközi bankszektor ESG teljesítményének életciklus elemzése Horváth Gábor – Csapi Vivien (PTE KTK)	

ELŐADÁSKIVONATOK

ABSTRACTS

PLENÁRIS ELŐADÁSOK ÖSSZEFOGLALÓI

ABSTRACTS OF PLENARY PRESENTATIONS

CURRENT TAX ISSUES OF THE EUROPEAN UNION IN 2023 AZ EURÓPAI UNIÓ AKTUÁLIS ADÓZÁSI KÉRDÉSEI 2023-BAN

Philippe ARRAOU
ETAF

Abstract:

Philippe Arraou, President of the European Tax Adviser Federation (ETAF), will make a presentation of the relevant tax issues at EU level for the profession, based on the 2023 European Commission work programme. He will notably present the main elements of the upcoming EU Directive to tackle the role of enablers that facilitate tax evasion and aggressive tax planning ("Securing the Activity Framework for Enablers" or SAFE) and make a state of play of the discussions in the Council of the EU on the 2021 UNSHELL Directive laying down new rules to fight the misuse of shell companies for tax evasion purposes. Mr Arraou will also tackle the topic of the ever more exchange of information requirements in the EU and speak about the challenges of the implementation of the OECD Two-Pillar solution. Finally, he will give an overview of all the EU tax initiatives to expect in 2023, including the new framework for income taxation for business in Europe (BEFIT).

Absztrakt:

Philippe Arraou, az Európai Adótanácsadók Szövetségének (ETAF) elnöke az Európai Bizottság 2023-as munkaprogramja alapján ismerteti a szakma számára uniós szinten releváns adózási kérdéseket. Bemutatja az adóelkerülést és az agresszív adótervezést elősegítő tényezők szerepének kezeléséről szóló, készülő uniós irányelv ("Securing the Activity Framework for Enablers" vagy SAFE) főbb elemeit, valamint ismerteti az EU Tanácsában az adókijátszási célú fedőcégekkel való visszaélések elleni küzdelemre vonatkozó új szabályokat megállapító 2021-es UNSHELL-irányelvről folytatott megbeszélések jelenlegi állását. Arraou úr kitér az EU-ban az egyre szigorodó információcsere-követelmények témájára is, és beszél az OECD kétpilléres megoldásának végrehajtásával kapcsolatos kihívásokról. Végül áttekintést ad a 2023-ban várható összes uniós adóügyi kezdeményezésről, köztük az európai vállalkozások jövedelemadóztatásának új keretrendszeréről (BEFIT).

ESG FINANCE: CURRENT ISSUES, CHALLENGES, AND NEW RESEARCH DIRECTIONS

ESG-FINANSZÍROZÁS: AKTUÁLIS KÉRDÉSEK, KIHÍVÁSOK ÉS ÚJ KUTATÁSI IRÁNYOK

Amir MORADI, PhD

HAN University of Applied Sciences

Abstract:

The ongoing paradigm shift in the field of finance entails a fundamental re-evaluation of investment decision-making, incorporating impact as a critical third dimension. This transformative development holds profound implications for the future of finance. Its impetus stems primarily from the recognition of environmental, social, and governance (ESG) factors by the financial community, the growing investor demand for transparency regarding the allocation and impact of their capital, and the regulatory integration of ESG considerations.

The purpose of this keynote speech is twofold: firstly, to explicate the significance of ESG considerations for businesses, and secondly, to comprehensively explore the domain of ESG finance by delineating the multifaceted nature of ESG as both a process and a product. Moreover, this discourse will delve into the prevailing challenges inherent in this field, notably the sustainability skill gap and the availability of relevant data. Additionally, the speech will address the emerging frontiers of research that merit scholarly attention in the realm of ESG finance.

Absztrakt:

A pénzügyek terén jelenleg zajló paradigmaváltás a befektetési döntéshozatal alapvető átértékelését vonja maga után, amely a hatást mint kritikus harmadik dimenziót is magában foglalja. Ez az átalakító fejlemény mélyreható következményekkel jár a pénzügyek jövőjére nézve. Lendületét elsősorban az adja, hogy a pénzügyi közösség elismeri a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) tényezőket, a befektetők egyre nagyobb igényt támasztanak a tőkéjük allokációjának és hatásának átláthatóságára, valamint az ESG szempontok szabályozási integrációjára.

Ennek az előadásnak kettős célja van: először is, hogy kifejtse az ESG megfontolások jelentőségét a vállalkozások számára, másodsor pedig, hogy átfogóan feltárja az ESG-finanszírozás területét az ESG mint folyamat és mint termék sokrétűségének bemutatásával. Ezen túlmenően, ez az értekezés kitér az e területen fennálló kihívásokra, nevezetesen a fenntarthatósági készségek hiányára és a releváns adatok elérhetőségére. Az előadás kitér továbbá az ESG-finanszírozás területén a tudományos figyelmet érdemlő új kutatási területekre is.

SZEKCIÓÜLÉSEK ELŐADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓI

ABSTRACTS OF PARALLEL SESSIONS

VI. SZEKCIÓ
BANKMENEDZSMENT ÉS FINTECH/
BANKING MANAGEMENT AND FINTECH

AZ OROSZ – UKRÁN HÁBORÚVAL KAPCSOLATOS PÉNZÜGYI SZANKCIÓK ÉS A BANKOK ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK

FINANCIAL SANCTIONS AND CHALLENGES FOR BANKS IN THE CONTEXT OF THE RUSSIA-UKRAINE WAR

PELEI Andrea

Bankszektor

Absztrakt:

Az Európai Unió által 2022 februárja óta bevezetett szankciós csomagok háttérében (kül)politikai megfontolások állnak, a cél az, hogy érdemben csökkenjenek Oroszország háborús képességei. Az orosz bankok elleni pénzügyi szankciók hatása kétirányú: egyfelől hatással vannak az orosz bankrendszer működésére, másfelől hatással vannak minden más ország bankrendszerére is. Jelen kutatás az ebből adódó kihívásokat elemzi, továbbá bemutatja azokat a gyakorlati feladatokat, melyeket a tagállami bankoknak a Tanács 833/2014/EU rendeletének 5b–5f. cikkei alapján végre kell hajtaniuk. A rendelet 5b. cikk (1) bekezdése meghatározza, hogy milyen feltételek fennforgása esetén tilos betétet elfogadni, az 5b. cikk (2) bekezdése a kriptoeszközökkel kapcsolatos pénztárca-, számla-, illetve letétkezelési szolgáltatások nyújtásának tilalmát mondja ki. Az 5c. cikk, valamint az 5d. cikk az 5b. cikk szerinti tilalmak alóli kivételeket határozzák meg. Az 5e. cikk az uniós átruházható értékpapírok központi értéktáraitra vonatkozóan tartalmaz rendelkezést, az 5f. cikk az euróban vagy valamely tagállam más pénznemében denominált értékpapírok értékesítését illetően állít fel korlátokat. Az 5g. cikk az érintettek betéti limitjére vonatkozóan szigorú tájékoztatási kötelezettséget ír elő a bankok számára. A korlátozások az uniós bankok szempontjából azzal járnak, hogy nem írhatnak jóvá semmilyen betétet a rendeletben meghatározott esetekben, ez a gyakorlatban három lényeges műveletet jelent: a tranzakciók figyelését, a belső elszámolási számla „függőben lévő számlává” alakítását, a kivételszabály alkalmazásához szükséges engedélyezés bizonyítékainak beszerzését, vizsgálatát. A kutatás azonosítja az ezen műveletek kapcsán jelentkező kihívásokat, így – többek között – azt, hogy az ügyfélszámlák ellenőrzése jellemzően manuálisan zajlik, a limitekre vonatkozó szabályokat bankonként kell alkalmazni, gyakorlatilag kriminológiai eszközökkel kell vizsgálni a kivételeket megalapozó bizonyítékokat. A kutatás alapján levonható a következők: a pénzügyi szankciók végrehajtása számottevő kihívásokkal jár, mindezt oktatással, továbbképzéssel, az önképzés szorgalmazásával kell felkészíteni a személyi állományt. Olyan képzésekre van szükség, ahol nemcsak a változó jogszabályok, a jegybanki útmutatók és legjobb gyakorlatok megismerésére van lehetőség, hanem ahol a munkatársak speciális munkateherhez szükséges készségeit, képességeit is fejlesztik.

Kulcsszavak: pénzügyi szankciók, szankciós csomagok, bankok kihívásai

A SZIGORODÓ NEMZETKÖZI BANKSZABÁLYOZÁS HATÁSA, A HAZAI HITELINTÉZETEK HITELEZÉSI VOLUMENÉRE ÉS JÖVEDELMEZŐSÉGÉRE

THE IMPACT OF TIGHTENING INTERNATIONAL BANKING REGULATIONS ON THE LENDING VOLUME AND PROFITABILITY OF DOMESTIC CREDIT INSTITUTIONS

ROLLNÉ JÁKLI Zsuzsanna

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A bankrendszerek stabilitása, minden nemzetgazdaság számára alapvetően fontos követelmény. Az elmúlt években egyre nagyobb figyelmet kapott a bankszektor szabályozása, ebben nagymértékben szerepet játszottak a 2008-as válság következtében sorra csődöt jelentő hitelintézetek. A pénzügyi válságot követően a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) a bankok megerősítését szolgáló új nemzetközi standardokat fogadott el, ami Bázel III. néven vált ismertté. A megállapodás véglegesítésére 2017-ben került sor, sokan ezen időponttól már Bázel IV. néven hivatkoznak rá. Az új előírások bevezetésére fokozatosan került sor, és vannak olyan rész szabályok, ami 2023 évközben lépnek majd csak hatályba. A Bázel III. pénzügyi szabályozás célja, a válság utáni helyzet kezelése, új globális standardok létrehozása, melyekkel jelentősen szigorítják a bankokkal szembeni tőkekövetelményeket, és kiemelten kezelik a bankok likviditási helyzetét is, ezáltal elősegítve, a bankszektor kockázat elnyelő képességét stressz környezetben is. A Bizottság a bankrendszer világméretű megerősítése révén, egy újabb nagyarányú és átfogó a pénzügyi szektort is érintő és a reálgazdaságra is áttérjedő válsághelyzetek kialakulási valószínűségének csökkenését várja. A szabályok szigorítása ugyanakkor a „túlszabályozottság” veszélyét is magában hordozhatja, ami már a pénzintézetek jövedelmezőségét is ronthatja. Kutatásom célja, hogy megvizsgáljam, hogy a szigorodó nemzetközi előírások, milyen hatással voltak a magyar bankrendszerre. 2008-2021 közötti időtávon vizsgálom a hazai hitelintézetek, hogyan tudtak megfelelni az előírt tőkeellátottsági követelményeknek és az ennek való megfelelés hogyan hatott a hitelezési tevékenységükre és jövedelmezőségükre. Azt feltételezem, hogy a növekvő tőke követelmények csökkentik a hitelintézetek hitelezési volumenét és negatívan hat a jövedelmezőségre is.

Kulcsszavak: bankszabályozás, Bázel III, jövedelmezőség, tőkemegfelelés, hitelezési volumen

A BIGTECH VÁLLALATOK NÖVEKVŐ SZEREPE A FINTECH SZOLGÁLTATÁSOK TERÜLETÉN

THE GROWING ROLE OF BIGTECH COMPANIES IN FINTECH SERVICES

SZŐCS Árpád

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Absztrakt:

A FinTech témakörhöz kapcsolódó ökoszisztémák, kezdetben a hagyományos pénzügyi intézetek és a FinTech startup-ok versengő együttműködéséből alakultak ki. Azonban az elmúlt években egy újabb csoport, a szakirodalomban BigTech néven említett vállalatok is egyre aktívabbá váltak pénzügyi szolgáltatások területén. A kapcsolódó kutatások elsősorban az Amazon-t, az Apple-t, a Meta-t, a Microsoft-ot és a Google-t sorolják ebbe a körbe. Ezen vállalatok már a globális pandémia előtt is elkezdtek együttműködési partnerségeket kialakítani különböző pénzügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan. Azonban az elmúlt néhány évben, az online szolgáltatások és az e-kereskedelem térnyerésének hatására, már több saját megoldást is piacra vezettek. A tanulmány célja, hogy egy szakirodalmi elemzést követően, képet adjon a BigTech vállalatok, és ezen belül is az Apple növekvő FinTech szerepvállalásáról. A vállalat az Apple Pay 2014-es bevezetése óta jelentős tapasztalatokat halmozott fel a PayTech megoldások kapcsán. 2023-ban, a Goldman Sachs-al együttműködésben bemutatott megtakarítási számlája is fontos lépés a pénzügyi szolgáltatások irányába. De az Apple emellett még egy további piacon tervez belépni a bankok versenyébe egy "vásárolj most és fizess később" jellegű hitelszolgáltatás indításával. A BigTech vállalatok a korábbi ICT tevékenységeik, az adatelemzési erőforrásaik és tőkeerősségük miatt kedvező helyzetben vannak a szolgáltatási portfóliójuk bővítése során. A tanulmány azt vizsgálja, hogy a BigTech vállalatok tudnak-e a hagyományos pénzügyi intézetek számára komoly versenyhelyzetet teremteni. A kezdeti partnerségek keretében megszerzett tudás és tapasztalat képessé teheti-e őket, hogy a Fintech szolgáltatások meghatározó szereplőivé váljanak.

Kulcsszavak: FinTech, PayTech, LendTech, BigTech

AZ EURÓPAI BANKOK IFRS 9 IMPLEMENTÁLÁSA A PANDÉMIA GAZDASÁGI HATÁSAINAK ÁRNYÉKÁBAN

IMPLEMENTATION OF IFRS 9 BY EUROPEAN BANKS IN THE SHADOW OF
THE ECONOMIC IMPACT OF THE PANDEMIC

Dr. SZÜCS Tamás

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Dr. ERB Edina

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

VÁRKONYI Patrik

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

PASTIKA Ármin

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Tanulmányunkban a 2018-ban bevezetett új IFRS 9 standard implementálásának eredményét kívánjuk elemezni a nemteljesítő kintlévőségek arányán (NPL - Non-Performing Loans) keresztül, valamint az arra ható tényezőket vizsgáljuk 177 európai bank 2017. Q4 -2022. Q1 negyedévenkénti adatain. A nemteljesítő kintlévőségek arányát befolyásoló tényezők között a COVID időszak, az értékvesztési kosarak (STAGE) közötti átsorolások, illetve a költséghatékonyság (Cost to Income, CIR) hatásait elemezzük. Vizsgálatunk eredményeképpen megállapítjuk, hogy a COVID időszak banki szabályozásai, a IFRS 9 szabályai szerinti kosarak közötti átsorolások, szignifikáns negatív kapcsolatban van nemteljesítő kintlévőségek arányával, míg a költség-jövedelem arány pozitív hatással van az NPL rátára. Eredményeink alapján arra a következtetésre jutunk, hogy a bankfelügyeleti, jegybanki ajánlások, továbbá az IFRS 9 implementálása sikeres volt a vírushelyzet alatt és segíti a bankokat a COVID (és háború) utáni időszakban a nem teljesítő állomány megfelelő kezelését.

Kulcsszavak: értékvesztés, IFRS 9, COVID válság

A KÖZÉP-EURÓPAI BANKOK JÖVEDELEMMINŐSÉG MÉRÉSE MEASURING THE EARNINGS QUALITY OF CENTRAL EUROPEAN BANKS

Dr. SZÜCS Tamás

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Tanulmányunkban a jövedelemminőség mérésének lehetőségeit, valamint az arra ható tényezőket vizsgáljuk 101 db Közép-Kelet európai bank és hozzájuk kapcsolódó anyabankok 2006-2021. időszaki adatain. A jövedelemminőséget befolyásoló tényezők között az anya-leánybanki státusz, az országba való tartozás és az anyabank befektetésének mértéke, illetve a management összetétele került elemzésre. A gazdálkodási adatokat figyelembe véve a bank mérete, tőkemegfelelőség nagysága, a valós értékelés szerepe, a nem teljesítő kintlévőségek aránya és erre képzett értékvesztés mértéke alapján vizsgáltam meg a jövedelemminőség erősségét az érintett bankoknál. Vizsgálat eredményeképpen megállapítható, hogy fontos a régiós bankok, bankcsoportok esetében a jövedelemminőség alakulásnál a leányvállalati kapcsolat, az adott ország szabályrendszere, az igazgatótanács összetétele, a bank mérete, a valós értékelés aránya és a nem teljesítő kintlévőség megfelelő kezelése.

Kulcsszavak: átlagos jövedelemminőség, anya-leánybank, bankvezetés

A VÁLTOZÓK DINAMIZÁLÁSÁNAK HATÁSA LOGISZTIKUS REGRESSZIÓ ALAPULÓ CSŐDELŐREJELÉSI MODELLEK ESETÉBEN

THE EFFECT OF VARIABLE DYNAMICS IN BANKRUPTCY PREDICTION
MODELS BASED ON LOGISTIC REGRESSION

SZÁNTÓ Tünde Katalin

Szegedi Tudományegyetem

Absztrakt:

A banki nemfizetési kockázatok kezelésének egyik fontos eszköze a potenciális ügyfelek hitelminősítése. Az utóbbi évtizedekben egyre inkább megnőtt a vállalati csődelőrejelzés fontossága. Beaver 1960-ban publikálta csődelőrejelzési modelljét, amelyet a modern csődelőrejelzés kezdetének tekinthetünk. Ezt követően számos csődelőrejelzési módszert és technikát alkalmaztak a kutatók, egyes becslések szerint az azóta alkalmazott módszerek száma meghaladja az ötvenet. Emiatt a kutatások nem újabb csődelőrejelzési módszerek kidolgozására törekszenek, hanem a már meglévő technikák tökéletesítését célozzák meg a kutatók a minél magasabb besorolási pontosság elérése érdekében. Jelen tanulmány a banki hitelezői scorecardok 95%-ánál is alkalmazott logisztikus regresszió módszerén alapszik és azt mutatja be, hogy a változók dinamizálása milyen módon hat a logisztikus regresszió alapuló modellek besorolási pontosságára. A kapott eredmények alapján több üzleti év adatainak bevonása a modellekbe javítja a modellek besorolási pontosságát.

Kulcsszavak: csődelőrejelzés, logisztikus regresszió, besorolási pontosság

GREEN FINANCING ZÖLD FINANSZÍROZÁS

Gabriella TÓTH

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Abstract:

Green financing will be a significant tool for a sustainable transition in the upcoming years, applying market-based mechanisms to shift enterprises' operations in a sustainable direction. This will radically reshape the market since financial instruments will be less accessible to businesses not following sustainable practices. This trend poses multiple challenges to the commercial real estate industry. Green certificates and the sustainable performance of buildings will have an increasing influence on investor decision-making, since these features will determine the selling price of properties in the future. Moreover, sustainability ratings will influence the availability of financial instruments used for acquisition. Tenants show an increasing demand for higher sustainability standards as well. They are often willing to pay a higher price to rent a greener building (green premium) or negotiate a cheaper rate in the absence of green features (brown discount). There is a slightly emerging new trend for even rejecting building when they lack sustainable criteria. This paper seeks to identify the initiatives taken by financial institutions to accelerate green transition of Hungary's commercial real estate market. Moreover, it investigates the possibilities and potential risks that might be anticipated in this sector.

Keywords: green finance; sustainable finance; green initiatives; financial markets; green investment; house market; climate change; global warming; energy efficiency

VII. SZEKCIÓ
**FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK/
SUSTAINABLE FINANCE**

A KÖZIGAZGATÁS FENNTARTHATÓSÁGÁNAK MÉRHETŐSÉGE –AZ ESG ALKALMAZÁSA A KÖZIGAZGATÁSBAN

MEASURING THE SUSTAINABILITY OF PUBLIC ADMINISTRATION -
APPLYING ESG IN PUBLIC ADMINISTRATION

Dr. BESENYEI Mónika

Budapesti Gazdasági Egyetem

Abstract:

While public administration permeates the economy as a whole and should play a crucial role in the modern state in achieving sustainable development goals, the classic "polluting" industries are still the focus of recent sustainability initiatives. Although ESG could undoubtedly be a revolutionary tool if it is coupled with the constraints that force not only the issuance of audited non-financial reports but also the significant impact that the indicators contained therein have on the market position of organizations. The involvement of public administrations would be vital, not only because their economic weight cannot be diminished, even if we rank the actors in terms of carbon emissions. However, the indirect impact of public administrations and the example they set should not be neglected. It would have been worthwhile to make it compulsory for public companies to issue non-financial statements at the same time as financial statements. At the same time, a framework could be developed within which each specialized public body could start to work. Unlike market actors, in the case of public institutions, the decision to introduce ESG reporting could lead to a faster start-up due to centralization. At the same time, it should be borne in mind that for many public institutions, data collection may represent the first major obstacle. At the same time, or even because of this, the integration of operational and management data into an information system would also have benefits beyond ESG, for example by allowing savings to be identified.

Keywords: ESG, Good Governance Indicators, Public Administration Sustainability

AZ ESG SZEMLÉLET MEGJELENÉSE AZ ÁLLAMKÖTVÉNYPIACOKON

THE EMERGENCE OF THE ESG APPROACH IN GOVERNMENT BOND MARKETS

BODÓ Regina

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Kutatásom során arra a kérdésre keresem a választ, hogy egy ország ESG (Environmental – környezeti, Social – társadalmi, Governance – irányítási/igazgatási) teljesítménye szignifikáns hatással van-e az államkötvényeinek hozamára. Az ESG szemlélet, a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulás és a zöld pénzügyek egyre nagyobb figyelmet kapnak, hiszen a klímaváltozás jelentős fizikai és átállási kockázatot jelenthet, melynek magasak lehetnek a költségei. Szakirodalmi kutatások bizonyítják, hogy a fejlettebb országok jobb ESG teljesítménnyel rendelkeznek, mint a fejlődő országok, így ezen országok államkötvényei biztonságosabb befektetésnek tűnhetnek a befektetők szemszögéből, emiatt kevesebb kockázati prémiummal is megelégszenek. A kutatás hipotézise szerint magasabb ESG teljesítménnyel rendelkező országok államkötvényeinek a hozama alacsonyabb, így negatív irányú kapcsolat feltételezhető. A vizsgálat során 2002-től 2020-ig kerülnek elemzésre az OECD országok panel regressziós eljárás segítségével. Az eredmények alapján láthatóvá válik, hogy az ESG tényezőknek szignifikáns, negatív hatással vannak az államkötvények hozamaira. Ezen kívül a legtöbb kutatás szerint a környezeti tényező nincs szignifikáns hatással az államkötvények hozamaira, a kutatás eredményei alapján azonban a környezeti dimenzió is szignifikáns, negatív hatással volt a vizsgált tényezőre. Fontos azonban megjegyezni, hogy a hozamok alakulására még mindig legnagyobb hányadban a fundamentális makroökonómiai tényezők hatnak, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni ezeket az ESG tényezőket sem.

Kulcsszavak: ESG teljesítmény, államkötvény, fenntarthatóság, kockázati prémium

A HAZAI MÉLYSZEGÉNY, SZEGREGÁLT, STIGMATIZÁLT ROMA LAKOSSÁG PÉNZÜGYI KÉPESSÉGEI – EGY KVALITATÍV ESETTANULMÁNY TAPASZTALATAI

THE FINANCIAL CAPABILITY OF THE POOR, SEGREGATED AND STIGMATISED ROMA POPULATION IN HUNGARY - EXPERIENCES FROM A QUALITATIVE CASE STUDY

Dr. KOSZTOPULOSZ Andreász

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Dr. MÁLOVICS György

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Dr. MÉREINÉ BERKI Boglárka

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Kutatásunk célja annak megértése, hogy milyen kulturális, társadalmi és gazdasági tényezők alakítják a mélyszegény, stigmatizált, szegregált roma közösségek esetében a pénzügyi képességeket (financial capability), utóbbi alatt értve az egyén belső képességét arra, hogy legjobban kövesse a saját pénzügyi érdekeit az adott társadalmi – gazdasági – környezeti feltételek között (Bolaji-Adio et al. 2013). Kutatásunkban a vonatkozó szakirodalmi eredmények hiányában elsősorban empirikus megközelítést (módszertant) alkalmazunk: egy részvételi akciókutatási folyamat (Málovics et al. 2021) során kiépített és fenntartott kapcsolatainkra építve (1) elemezzük a hosszú távú megfigyeléseink során keletkezett, kutatási naplóban rögzített adatokat, illetve (2) egyéni mélyinterjúkat készítettünk egy hazai megyei jogú város két szegregátumának jelenlegi és volt lakóival. Eredményeink alapján a kijelenthető, hogy a gazdasági-pénzügyi értelemben diverz érintettek pénzügyi képességek vonatkozásában rendelkeznek közös jellemzőkkel (például a megtakarítások és így a befektethető források hiánya; a hitelképességhez szükséges feltételek hiánya; tapasztalatlanság és bizalmatlanság a formális pénzügyi intézmények irányába; és az informalitás magas foka a pénzügyek területén is). Eredményeink alapján az is látható ugyanakkor, hogy az, ami kívülről, többségi/középosztálybeli perspektívából nézve első ránézésre a pénzügyi képességek hiányának tűnhet, az történetileg és tágabb társadalmi-gazdasági összefüggéseiben szemlélve éppen ennek ellenkezője: a pénzügyi képességek meglehetősen magas foka egy mélyszegény, stigmatizált és szegregált etnikai kisebbség vonatkozásában.

Kulcsszavak: pénzügyi képesség, informális gazdaság, szegregáció, mélyszegénység, részvételi akciókutatás, Roma közösségek

ÁLLAMADÓSSÁG - EURÓN INNEN ÉS TÚL PUBLIC DEBT - INSIDE AND OUTSIDE THE EURO

Dr. NOVÁK Zsuzsanna

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Dr. SZALAY Zsuzsanna

Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságtudományi Kar

Dr. DEÁK Veronika

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Absztrakt:

Az utóbbi évek sorozatos válságai újra felszínre hozták az államadósság és azon belül különösen az európai országok eladósodása körüli közgazdasági dilemmákat. Tanulmányunkban a közép-kelet-európai országok államadósságának felhalmozódását meghatározó tényezők vizsgálatát követően áttekintjük az államadósság finanszírozásának néhány újszerű megoldási javaslatát többek között Werner (2014) és Mayer-Schnabl (2021) nyomán. Az államadósság sokoldalú vizsgálatával célunk annak alátámasztása, hogy nem elegendő az államadósságot kizárólag közgazdasági-statisztikai oldalról vizsgálni, az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága nagyban függ olyan intézményi megoldásoktól, amelyek a költségvetési korrekció nélkül is hozzájárulnak az államháztartás terheinek enyhítéséhez.

Az államadósság dinamikáját meghatározó tényezők panelbecslésre épülő vizsgálata során az euroövezeten kívül maradt öt közép-kelet-európai EU-s országon felül kontrollcsoportként felhasználjuk az euroövezet legalacsonyabb államadóssággal jellemezhető országainak (összesen 7 gazdaság) adatait is Sávai-Kiss (2017) és Török (2020) módszertani ajánlásai alapján a 2008 és 2022 közötti időszak vonatkozásában. Két különböző – egy alapvető statisztikai összefüggéseket leíró és egy közgazdasági magyarázó tényezőkre épülő – modell segítségével igazolást nyertek a közgazdaságilag alátámasztható összefüggések. Mindemellett az EKB monetáris politikájának változását megragadó változók nem mutattak számszerűsíthető hatást a vizsgált országok adósságfolyamataira. Ezzel ellentétben az euroövezeti tagság sokkal meghatározóbb változóként jelent meg a regressziós becslések során. Az eredmény azt sejteti, hogy a közös monetáris politika, a fiskális szabályokhoz hasonlóan, nem feltétlenül támogatja az államadósság leküzdését szolgáló törekvéseket. Éppen ezért javasoljuk, hogy az államadósság finanszírozásának új, mérsékelt kamatszintet, inflációval szembeni elköteleződést és a gazdaság bővülését egyszerre támogató megoldásai kerüljenek előtérbe az államadósság ellen folytatott küzdelemben.

Kulcsszavak: államadósság, fokozott fellépést igénylő adósságkezelés, váltó, infláció

A MAGYARORSZÁGI CSALÁDI ADÓ- ÉS JÁRULÉKKEDVEZMÉNY KIHASZNÁLHATÓSÁGA AZ EGYES JÖVEDELMI TIZEDEKBEN

THE AVAILABILITY OF THE HUNGARIAN FAMILY TAX AND CONTRIBUTION ALLOWANCE FOR EACH INCOME DECILE

Dr. VARGA Erzsébet Teréz
Budapesti Corvinus Egyetem

Absztrakt:

A kutatás célja a magyarországi családi adó- és járulékkedvezmények kihasználhatóságának vizsgálata a különböző jövedelmi decilisekben. A hazai rendszer 2011-es átalakulása óta állanadó viták középpontjában áll, folyamatosan jelennek meg újabb és újabb tanulmányok az újraelosztó, a gyermekvállalás ösztönző és további hatásai elemzésére. A NAV egyéni adóbevallásaiból ugyan látható a tényleges igénybevétel mértéke, azonban a szülők, akik együttesen rendelkeznek a kedvezménnyel nem összekapcsolhatóak és így nem látszik a teljes családra vonatkozó összesített helyzet. A tanulmányban egy 10.000 elemű mintát generáltam lognormális jövedelemeloszlással, figyelembe véve a KSH által közölt jövedelmi tizedek átlagait és szórását, majd a jövedelmi tizedekre külön-külön generáltam 1000-1000 háztartást, melyeknek tagjait adóköteles jövedelemmel rendelkező (1) kereső, (2) kedvezményezett gyermek és (3) egyéb kategóriába soroltam a KSH által közölt részarányuknak megfelelően. Miután kiszámoltam a minta minden háztartására a gyermekszám alapján elvileg igénybevehető maximum kedvezményeket és a ténylegesen a jövedelmükből igénybevehető kedvezményeket, összehasonlítottam a decilisek eredményeit. Míg az alacsonyabb jövedelmi decilisekben inkább az adóköteles jövedelem korlátozza az igénybevételt, itt ugyanis lényegesen alacsonyabb az aktív keresők aránya, a legmagasabb decilisekben a gyermekek száma jelent korlátot, hiszen arányuk a decilisen belül 8 %-ot sem ért el 2020-ban. A legalacsonyabb jövedelmi decilisen az adókedvezményt igénybevevők között több, mint kétszeres volt az igénybe vett átlagos kedvezmény a legfelső jövedelmi decilishez képest, a ki nem használt ezzel szemben háromszoros. Összességében viszont a legalacsonyabb jövedelmi tizednek tízszer annyi kedvezmény jutott, mint a legfelső tizednek.

Kulcsszavak:

**SUSTAINABLE ECONOMIC GOALS - HUNGARY'S
PERFORMANCE IN THE EUROPEAN UNION**
FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI CÉLOK - MAGYARORSZÁG
TELJESÍTMÉNYE AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Botond Géza KÁLMÁN, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Eszter MARCZELLNÉ SZILÁGYI

Budapesti Metropolitan Egyetem

Arnold TÓTH, PhD

Budapesti Gazdasági Egyetem

Abstract:

Sustainability is one of the most frequently used concepts today. Its importance is indicated by the fact that the United Nations (UN) announced global sustainability goals. Supplying the Earth's growing population can only be ensured through the growth of the economy. Financial resources for economic growth can only be provided by a stable financial system, through which the state can achieve both growth and environmental goals. One of the foundations of financial stability is a stable economic background. The purpose of this research is to examine how Hungary's economic resources ensure the reconciliation of growth with the UN target system. Among the resources, I also examined material resources and knowledge capital. I used the data from the KSH and Eurostat databases. I measured economic growth by the development of GDP. I examined the relationship between the indicators and the UN goals and what conclusions can be drawn based on the trend of the indicators over time. Based on the results, employment reached the set target value, the ratio of investments to GDP increased after 2015. The level of knowledge capital utilization did not change during the examined period. There is still development work to be done in the field of research and development. Based on the results, the following conclusions can be formulated: environmental protection involves costs, which reduce economic growth. Nevertheless, securing the future makes it essential to bear these costs. In addition to the current high level of employment, the rate of growth is ensured by stably available investment resources. Better resource productivity also helps GDP growth. Growth is also induced in the longer term by investments in research and development, especially in environmentally friendly technologies.

Keywords: sustainability; economic performance; environmental protection; GDP; employment.

CHALLENGES IN ESG RATINGS: UNDERSTANDING ESG RATING DISAGREEMENT AND ITS EFFECTS ON FINANCIAL DECISION MAKING

KIHÍVÁSOK AZ ESG MINŐSÍTÉSEKBEN: AZ ESG MINŐSÍTÉSI NÉZETELTÉRÉSEK MEGÉRTÉSE ÉS AZOK HATÁSA A PÉNZÜGYI DÖNTÉSHOZATALRA

Fanni DUDÁS

Corvinus University of Budapest

Helena NAFFA, PhD

Corvinus University of Budapest

Abstract:

Sustainability considerations have become an increasingly important part of today's financial decision-making. The best-known sustainability indicators are the Environmental, Social, and Governance indicators, collectively ESG indicators, which quantify the sustainability performance of companies or countries, widespread in academia and business. However, these metrics are not standardized; therefore, companies can get significantly disagreeing performance assessments from different rating agencies, called ESG rating disagreement in the literature. Our paper aims to present the relevant literature on ESG rating disagreement, bring empirical evidence on ESG rating disagreement by calculating the ESG rating disagreement on a global sample, and examine the relationship between ESG rating disagreement and firm financial performance. In our study, we conducted our empirical investigations on a global sample based on the MSCI All-Country Index. We built our database for the year 2020 from various sources. We proxied the companies' financial performance with the one-year return and the maximum drawdown, and to calculate ESG rating disagreement, we used Refinitiv's ESG score, Sustainalytics' ESG Risk score, and MSCI's ESG ratings. We provided evidence of a positive relationship between ESG rating disagreement and firm financial performance. Based on the results of quantile regressions, the relationship between ESG rating disagreement and corporate financial performance is not even; it is not the same throughout the entire conditional distribution. Typically, in the case of worse-performing companies, ESG rating disagreement has a significant and greater impact on financial performance. Our results are consistent with the relevant literature. Our study may help academics, investors, financial advisors, policymakers and regulators, and firms better understand that beyond the sustainability performance captured by average ESG ratings. It is recommended to look behind the aggregated scores and set up a set of criteria according to different investor preferences.

Keywords: ESG rating disagreement, quantile regression, sustainability, resilience

VIII. SEKCIÓ

FENNTARTHATÓ SZÁMVITEL/ SUSTAINABLE ACCOUNTING

A GÉPI TANULÁS LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI A PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI OKTATÁSBAN

THE POTENTIAL AND LIMITATIONS OF MACHINE LEARNING IN FINANCE AND ACCOUNTING EDUCATION

Dr. BUDAI Eleonóra

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Dr. habil PINTÉR Éva

Budapesti Corvinus Egyetem

Absztrakt:

Jelen világunkban mindannyian egy folyamatosan fejlődő és tanuló digitális rendszer részesei vagyunk, ahol felborultak a korábbi tradicionális szerepek és szerepvállalások. A mindennapjainkban a digitális eszközök leginkább a pénzügyeinket helyezték más megvilágításba, ugyanakkor a vállalatok életében a számviteli és pénzügyi tevékenységek terén azonosítható a legnagyobb változás. Ezek a változások a vállalatoknál új, eddig nem látott pozíciókat és felelősségi köröket nyitnak meg, amelyekre fel kell készíteni a munkavállalókat. Ebben óriási szerep hárul az oktatásra. Az új kihívásoknak csak innovatív oktatási modellek alkalmazásával lehet megfelelni, amelyek a szükséges kompetenciák fejlesztésére helyezik a hangsúlyt. A tradicionális oktatás mellett a technológia és infrastruktúra fejlődés, az információs adatsdömping és a legtöbb piacon megjelenő túlszabályozás olyan keretfeltételeket teremtett, amelyek nem csak lehetőségeket és kihívásokat, hanem potenciális veszélyeket is jelentenek oktatási szempontból.

A kompetencia alapú oktatás nem kizárólag a tudás átadását jelenti, hanem egy olyan tudás megosztási folyamatot, amelynek kereteibe beilleszthető a mesterséges intelligencia és a gépi tanulási eszközök.

A számviteli és pénzügyi kultúra fejlesztése, valamint a FinTech gyakorlati megvalósulása már nem szétválasztható, mert az manapság már önmagában is egy komplex tanulási folyamatot alkot. A kutatás során a témában megjelent hazai és nemzetközi szakirodalom, valamint a saját gyakorlati tapasztalataink alapján összefoglaltuk a gépi tanulási eszközök pénzügyi és számviteli oktatásba történő alkalmazási lehetőségeit.

A korábbi években a Magyarországon végzett, több irányú, kérdőíves kutatásaink összegzéseként a „Z” generációként jelzett, digitálisan aktív attitűddel rendelkező népességre vonatkozóan a tanulás szempontjából a meghatározó kompetenciák befogadási képességéről egy sajátos profilt alkottunk.

Kutatásunk alapján megállapítást nyert, hogy a gépi tanulási eszközök alkalmazása az oktatási szerepek, valamint a kockázati és felelősségi elemek változását eredményezi.

Kulcsszavak: FinTech, gépi tanulás, pénzügy, számvitel, kompetencia alapú oktatás

AZ ESG ELVEINEK MEGFELELŐ JELENTÉSTÉTEL EURÓPAI KIHÍVÁSAI A GRI, IFRS ÉS ESRS SZABVÁNYOKNAK MEGFELELŐEN

THE EUROPEAN CHALLENGES OF REPORTING ACCORDING TO THE ESG PRINCIPLES IN ACCORDANCE WITH THE GRI, IFRS AND ESRS STANDARDS

MADARASINÉ Dr. SZIRMAI Andrea

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kara

Dr. GYŐRI Zsuzsanna

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kara

Absztrakt:

A nagyvállalatok az 1990-es évektől kezdtek el részletesebb nem-pénzügyi jelentéseket kiadni, hogy bemutassák tevékenységük hatásait a fenntarthatóság dimenzióira. A kezdetben főleg környezeti és/vagy munkabiztonsági jelentések által érintett témák komplexebbé váltak, és ezt lekövette a nem-pénzügyi jelentések elnevezése is. A 2020-as évek elejére a legelterjedtebb megnevezés az Environmental-Social- Governance, ESG jelentés. A jelentések fejlődését követte a jelentéstételi iránymutatások, szabványok evolúciója is. 1997-ben jelent meg a Global Reporting Initiative (GRI) első változata, amely a legelterjedtebb ajánlásgyűjtemény. 2018-tól szabványként működik, minőségi és tartalmi alapelveket, valamint indikátorokat definiál (GRI, 2022). Az EU is megkezdte a terület szabályozását, első lépésben a 2014/95/EU direktíva (Non-Financial Reporting Directive, NFRD) alapján a legnagyobb európai vállalatoknak kellett megosztaniuk nem pénzügyi információkat éves beszámolójukban 2018-tól kezdődően. Az International Financial Reporting Standards (IFRS) keretein belül 2021. év végén alakult meg az International Sustainability Standard Board (ISSB), amely befektetői fókuszú fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételi standardokat dolgoz ki. Az európai vállalatok számára a nem pénzügyi jelentéstétel új szintre lépett 2022. november 28-án, amikor az EP elfogadta a 2022/2464/EU direktívát (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), amely alapján 2025-től valamennyi nagyvállalatnak kötelező lesz nem-pénzügyi jelentést tenni. Emellett a CSRD jelentős lépéseket tesz az egységes európai fenntarthatósági jelentéstételi szabvány (ESRS) létrehozása felé, amely alapján 2024-től az eddiginél jelentősen több fenntarthatósági információt kell megosztaniuk a vállalatoknak az érintettekkel. Cikkünkben áttekintjük a GRI, az IFRS és az ESRS megközelítéseit, alapelveit és indikátorstruktúráit annak érdekében, hogy bemutassuk azt a komplex kihívást, amely előtt a fejlődő szabályozás alapján az európai vállalatok állnak. Rámutatunk arra is, hogy céljukat tekintve az iránymutatások erős rokonságot mutatnak, ami alapot ad az eddiginél nagyobb mértékű harmonizációra, a jelentéstételi gyakorlat megkönnyítésére. Ezen túl, egy vállalati eseten bemutatjuk, milyen lehetőségeket és kihívásokat rejt egy nem-pénzügyi jelentés elkészítésének folyamata.

Kulcsszavak: Fenntarthatóság szabályozása, ESG, GRI, IFRS, ESRS

INTÉZMÉNYI IZOMORFIZMUSOK MEGJELENÉSE A SZÁMVITELI INNOVÁCIÓKBAN

THE EMERGENCE OF INSTITUTIONAL ISOMORPHISMS IN ACCOUNTING INNOVATIONS

Dr. TÓTH Balázs

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Dr. LIPPAI-MAKRA Edit

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A számviteli változások nem elszigetelt események, hanem bizonyos területek globális diskurzusain belül kapcsolódnak össze időben; és erősen befolyásolja őket az a mód, ahogyan a szereplők érzékelték a reformok szükségességét, majd végrehajtották azokat. Ilyen nagy hatással bíró tényezőnek tekinti a szakirodalom az állammenedzsment megújulását, valamint a vállalati beszámolási gyakorlat kibővülését a nem pénzügyi információk körével.

Tanulmányunkban a számviteli innovációk és a neoinstitucionalista elmélet kapcsolatát vizsgáljuk, irodalomfeldolgozás segítségével. A kutatás keretein belül a számvitel két elkülönült világát, a vállalati szféra számvitelét és az államháztartás számvitelét vizsgáljuk, illetve utóbbival kapcsolatban (tekintettel a két téma elválaszthatatlanságára) a közigazgatás szervezési modelljét befolyásoló tényezőket vizsgáljuk a neoinstitucionalista megközelítés keretein belül.

A vizsgálat kereteit a neoinstitucionalista megközelítés adja, melyen belül megkülönböztetjük a történelmi, a szociológiai és a gazdasági institucionalizmust, melyekhez hozzákapcsoljuk a számviteli gyakorlatok megújulását. A tanulmány górcső alá veszi államháztartási számvitel és az állammenedzsment irányzatok kapcsolatát, illetve tárgyalja azt is, hogy ez a két téma vizsgálható-e azonos keretek között a vállalati gyakorlatok változásaival.

Kulcsszavak: átlagos jövedelemminőség, anya-leánybank, bankvezetés

AZ ESG MINŐSÍTÉSEK ÉS A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK TARTALMÁNAK ÖSSZHANGJA

CONSISTENCY BETWEEN THE ESG RATINGS AND THE CONTENT OF THE FINANCIAL STATEMENTS

REIZINGERNÉ Dr. DUCSAI Anita

Budapesti Corvinus Egyetem Számviteli és Jogi Intézet

MADARASINÉ Dr. SZIRMAI Andrea

Budapesti Corvinus Egyetem Számviteli és Jogi Intézet

Absztrakt:

A fenntarthatóság megjelenése az üzleti életben egyre több piaci szereplőnek okoz jelentős feladatot az ESG jelentésekhez kapcsolódóan. Ez a jelentés magában foglalja a vállalkozás környezeti, társadalmi és irányítási teljesítményét, kapcsolódó eredményeit. A befektetők részéről egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy a pénzügyi adatok mellett átlátható és egyértelmű, nem pénzügyi adatok is rendelkezésre álljanak a vállalatokról. Ez a növekvő kereslet egyre több szereplő megjelenéséhez vezetett az ESG minősítési piacon, ami egyre élesebb versenyhez vezetett. Ebben a versenykörnyezetben a minősítő cégek előnye egymással szemben abból származhat, hogy saját módszertanukat követve kedvezőbb minősítést tudnak adni egy vállalatnak, mint más minősítő ügynökségek. Egy potenciális befektető számára problémás lehet, hogyan igazodjon el a különböző skálák és minősítések között, melyiket vegye figyelembe, és hogy a különböző ESG-minősítések mérlegelése során egyáltalán ugyanarra a döntésre jut-e. Könyvvizsgálói oldalról a fő célkitűzés annak biztosítása, hogy a vállalatokról szóló jelentések, kimutatások és minősítések valós és megbízható képet mutassanak. A fenntarthatósági, illetve a társadalmi felelősségvállalási közzétételekre vonatkozó szabályok szigorodása – lásd CSRD és standardjai, az IFRS fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételi standardjai – kihívások elé állítják a könyvvizsgálókat is. A közzétételekről megbízható bizonyosságot kell igazolnia a könyvvizsgálónak, vagy a független auditáló személynek. Kutatásunk során arra keressük a választ, hogy az ESG minősítések eredményei mennyiben mutatnak összhangot, megfeleltethetőséget a pénzügyi kimutatások adataival és nem pénzügyi információival. Rámutatunk arra is, hogy az esteleges ellentmondások és hiányosságok pénzügyi kimutatási készítési kockázatokat vetnek fel, figyelembe véve az IFRS ISSB Fenntarthatósági közzétételekre vonatkozó standardjainak a követelményeit, és így könyvvizsgálati kockázatokat is magukban hordoznak.

Kulcsszavak: ESG riport, indikátor, pénzügyi kimutatás, könyvvizsgálat

CÉLOK ÉS EREDMÉNYEK, AVAGY A CSALÁD EREJE A HAZAI BORÁGAZATBAN

GOALS AND RESULTS, OR THE POWER OF THE FAMILY IN THE DOMESTIC WINE SECTOR

Dr. NÉMETH Krisztina

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar Számvitel Tanszék

Dr. NÉMETH Szilárd

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar Menedzsment Tanszék

Dr. HEIDRICH Balázs

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar Menedzsment Tanszék

Absztrakt:

Tanulmányunk célja a hazai családi borászatok vállalat- és családorientált gazdasági és nem gazdasági céljainak feltérképezésére irányuló kvalitatív kutatásunk eredményeinek ismertetése és ennek összevetése azzal a kvantitatív kutatással, amelyben (n=1900) hazai szőlő- és borkészítéssel foglalkozó vállalkozások pénzügyi adatainak idősoros elemzésével a családi és nem családi cégek teljesítménykülönbségeit vizsgáltuk az elmúlt 3 év adatai alapján. Kutatási eredményeink elemzésekor azonosításra kerültek a vizsgált hazai borászatok (n=21) céljai, amelyeket a Basco-modell (2017) struktúrájának megfelelően csoportosítottunk. Basco (2017) négy különböző célorientációt különböztetett meg: a hagyományos gazdasági és nem gazdasági szempontok mellett az érdekelt felekre vonatkozóan családorientált, illetve vállalkozásorientált célokat is. Interjú lekérdezésünk mélyebb megértést tett lehetővé, így a kapott eredményeket több szempontból is vizsgáltuk. A célok azonosításán túl betekintést nyertünk a célokban megjelenő generációs különbözőségekre, a szocioemocionális célok részleteibe, illetve a fenntarthatósággal és innovációval összefüggő családi vállalati törekvésekbe.

Kutatásunk alapján megállapítottuk, hogy vállalatirányítási és stratégiai szinten alig tesznek kísérletet új szervezeti vagy üzleti modell kialakítására, pedig erre szükség lehet a fejlődéshez, növekedéshez, legyen szó nemzetközi piacra lépésről, portfólióbővítésről vagy akár a generációváltással óhatatlanul megjelenő többcsaládos modellről. A hatékony vezetés pedig a termelékenységét fokozhatja, ami a teljesítmény további növekedésében mutatkozhat meg.

Kulcsszavak: családi vállalkozások, fenntarthatóság, célrendszer, jövedelmezőség

KÖNYVELÉSEL KÓDOLT VÁLSÁG - A VALÓS ÉRTÉKELÉS ETIKAI VONATKOZÁSAI

**CRISIS ENCODED IN ACCOUNTING - THE ETHICAL IMPLICATIONS OF
REAL VALUATION**

Dr. SOMOGYVÁRI Márta

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Valós értékelés, piaci érték, „fair value”, „mark-to-market”. Ugyanannak a könyvelési gyakorlatnak különböző megfogalmazásai mögött az a koncepcionális dilemma áll, hogy milyen értéken tartsuk nyilván a vállalat vagyonát illetve kötelezettségeit. Ennek a látszólagosan könyveléstechnikai kérdésnek komoly üzleti, gazdasági és társadalmi következményei lehetnek. A mark-to-market gyakorlata hozzájárult az Enron bukásához, jelentős szerepet játszott a 2008-as pénzügyi válságban, 2023 márciusában a Silicon Valley Bank csődjéhez vezetett. A valós értékelés egy eszköz vagy kötelezettség piaci értékének gyakori értékelésére támaszkodik, s így akár hónapok alatt jelentős ingadozásokhoz vezethet a vállalat pénzügyi kimutatásaiban. Ez arra ösztönözheti a vezetést, hogy olyan tevékenységeket folytassanak, amelyek mesterségesen növelik vagy csökkentik egy eszköz vagy kötelezettség értékét bizonyos teljesítménycélok vagy elvárások teljesítése érdekében. A piaci ár megállapítása komoly episztemológiai problémákat vet fel, hiszen még egy likvid piacon is szinte lehetetlen annak pontos megállapítása, hogy mennyiért lehetne eladni egy adott tárgyi eszközt, technológiát vagy értékpapírt különösen akkor, ha nagy volumenű, nagy értékű tranzakciókról van szó, ami alapjában befolyásolja kereslet-kínálati viszonyokat. A nem likvid vagy bizonytalan piacokon pedig még nagyobb szerepe van a szubjektivitásnak a „valós” érték megállapításában. A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy a valós értékelés mint módszer mennyiben etikus, s milyen következményei vannak az egyes stakeholder csoportokra. Ehhez két etikai keretrendszert hívunk segítségül, egyrészt az utilitárius etika hasznosságra vonatkozó elveit, ahol felvázoljuk, hogy különböző piaci scenáriókban, mely stakeholder csoportok érdekeit részesíti előnyben a valós értékelés. Ebben az esetben az Enron példáján az energiaszerződések valós értékelésének mechanizmusát és azok következményeit vizsgáljuk meg. A második keretrendszer Rawls társadalmi igazságossága, ami iránymutatást ad arra, hogy melyik stakeholder csoportokat kellene leginkább védeni a valós értékelés kockázataival szemben. A Silicon Valley Bank esete különösen rámutat arra a problémára, amikor a pénzügyi szektorban a nyereség a privát befektetők kezében összpontosul, a veszteségeket pedig a társadalomnak kell viselnie.

Kulcsszavak: valós értékelés, csőd, üzleti etika, utilitarianizmus, Rawls

ETHICAL ASPECTS OF NON-FINANCIAL REPORTING

A NEM PÉNZÜGYI JELENTÉS ETIKAI SZEMPONTJAI

Zsuzsanna Ilona KOVÁCS, PhD

University of Szeged

Abstract:

Based on international standards, companies are obliged to place certain non-financial information in their annual statements. What is more, firms often choose other tools and publish other types of reports on a voluntary basis. Certain international organizations are already engaged in forming standards for mandatory and/or voluntary non-financial reporting, yet the scope and the status of these standards are very different. In international literature, the quality of disclosure is examined with a mixed methodology, in many cases using content analysis. The study presents an overview on the ethical aspects of disclosure and related regulations along with possible research directions.

Keywords: non-financial reporting, ethical disclosure

IX. SZEKCIÓ
FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYEK II./
SUSTAINABLE FINANCE II.

ESG STRATÉGIÁK HATÁSA A VÁLLALATI ZÖLDINNOVÁCIÓKRA THE IMPACT OF ESG STRATEGIES ON CORPORATE GREEN INNOVATION

Prof. Dr. BOROS Anita

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Körforgásos Gazdaság Elemző
Központ

Absztrakt:

A zöld pénzügyek a pénzügyi világ egy aktuális kérdésköre. A legtöbb szerző szerint a zöld pénzügyek képesek a gazdasági növekedés fokozására a természeti erőforrások megőrzésével, hogy a gazdasági fejlődés továbbra is fenntartható legyen. 2020-ban a globális ESG-befektetések 35,3 e Mrd dollárra emelkedtek, ami a teljes kezelt globális vagyon több mint egyharmadát jelenti (Meira és de Cunha, 2022). Az előadás (és a tanulmány) azokra a kérdésekre keresi a választ, hogy az ESG - a kockázatkezelés szintjén növeli-e a vállalatok ellenálló képességét különféle kockázatokkal szemben? - vezetői szinten javítja-e a vállalatirányítást? - a vállalati teljesítmény és a gazdasági értékteremtés szintjén segít-e enyhíteni a finanszírozási korlátokat és növeli-e a vállalati piaci kapitalizációt? A fenntartható fejlődés összefüggésében a kutatók a vállalati gazdasági teljesítményről fokozatosan a zöld átalakulásra helyezték át a hangsúlyt. A zöld innovációt a vállalati zöld átalakulás alapjaként általában egy olyan innovációs modellnek tekintik, amely továbbfejlesztett termékekből, folyamatokból vagy menedzsmentből áll, és célja a környezeti fenntarthatóság elérése (Lian, Xu és Zhu, 2022). A zöld innovációt általában magas befektetés, magas kockázat és hosszú megtérülési idő jellemzi. Ezért a vállalatok zöld innovációra való törekvése gyakran több szervezetre kiterjedő erőfeszítéseket és külső erőket igényel a támogatáshoz és felügyelethez. Egyes szerint az ESG segít a vállalatoknak áttérni a reaktív kormányzásról a proaktív zöld innovációra (Hao és He, 2022, Tan és Zhu, 2022). A tanulmányunkban arra is keressük a választ, hogy a pénzügyi innováció arra ösztönözheti-e a pénzügyi szervezeteket, hogy több hitelt nyújtsanak a zöld innovációnak? Alaphipotézisünk ezzel kapcsolatban, hogy ha a pénzügyi szervezetek jobban képesek átszűrni az információkat, nagyobb valószínűséggel azonosítják a zöld innovációs projekt minőségét, ami segít enyhíteni a pénzügyi közvetítők információs aszimmetria problémáját és növeli a zöld innovációs projektekbe való befektetési hajlandóságot.

Kulcsszavak: zöld pénzügyek, ESG, zöldinnováció, zöld befektetés

STAKEHOLDER PRIORITIZATION IN THE ESG PRACTICES OF EUROPEAN LISTED FIRMS

AZ ÉRDEKELTEK ELŐTÉRBE HELYEZÉSE AZ EURÓPAI TŐZSDÉN JEGYZETT CÉGEK ESG GYAKORLATÁBAN

Ákos TÓTH-PAJOR, PhD

University of Pécs Faculty Business and Economics

Mónika KUTI, PhD

University of Pécs Faculty Business and Economics

Abstract:

This paper examines the order of stakeholder preferences in the ESG practices of 706 European listed companies between 2009 and 2020. Our research aims to scrutinize which stakeholders benefit the most from the ESG activities of the firms. Based on the ESG scores of Refinitiv, our model uses LASSO regressions to determine which ESG activities and categories have the highest marginal contribution to the overall ESG performance. Our main results show an implied hierarchy of stakeholder preferences in ESG strategy, which differs over time, across the ESG performance of the firms and economic sectors. Concerning the governance and social pillar-related ESG activities, internal stakeholders, i.e., the board, and the employees, are preferred to external ones to internalize the ESG impacts for higher ESG scores. Meanwhile, firms with higher ESG scores prefer suppliers via their environmental ESG activities.

Keywords: stakeholder preferences, ESG strategy, corporate governance, LASSO regression

AZ ESG-JELENTÉS BEFEKTETŐI ÉRTÉKÍTÉLETRE GYAKOROLT HATÁSA MAGYAR TŐZSDEI VÁLLALATOK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

The impact of the ESG report on investor's value judgements through the example of hungarian listed companies

Dr. TÖMÖRI Gergő

Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar

Dr. habil LAKATOS Vilmos

Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A kutatók által elemzett globális szintű társadalmi, környezeti és gazdasági folyamatok helyes irányba történő terelése adminisztratív eszközöket igényel a nemzeti és nemzetközi szervezetektől egyaránt, amire sok példát lehet említeni az elmúlt évtizedekből. A gazdasági területet képviselő vállalkozások, mint független jogi kategóriák, szabadságfoka e tekintetben meglehetősen nagy és a szokásosan elvárt pénzügyi orientációjú beszámolókkal nem tudnak betekintést adni a saját tudatos és felelős magatartásukra vonatkozóan, azaz egyszerűen fogalmazva: mit és hogyan tesznek a saját maguk és környezetük hosszú távú fenntarthatósága érdekében. A piacvezető vállalkozások nem pénzügyi jelentései ezidáig önkéntes többletinformáció nyújtásnak voltak minősíthetők, ami bizonyította ezen cégek – valószínűsíthetően nem csak PR célú – elkötelezettségét a jövőbeni fenntarthatóság iránt. 2022 novemberében az Európai Tanács hivatalosan is elfogadta a Vállalati fenntarthatósági jelentésekről szóló irányelvet (CSRD), amely alapján 2024-től az Unió vállalatok egyre szélesebb körének kell jelentenie lépcsőzetesen nem-pénzügyi számaikról. Tanulmányunkban azokra a 2023-ban már több éve tőzsdén kereskedő részvénytársaságokra fókuszáltunk, amelyek törvényi kötelezettség nélkül is már ESG típusú jelentésekkel igazolták, hogy hosszú távon fontosnak ítélik ezeket a törekvéseket és ezáltal pénzügyi, működési és egyéb (kommunikációs, üzletfejlesztési, adózási) előnyökre is szert tehetnek. Az előbbi csoportba tartozó vállalatok főbb gazdálkodási és piaci értékmutatóit, illetve egyedi részvénykockázatait a nem-parametrikus, páros mintás Wilcoxon-féle rangösszeg teszttel összehasonlítva a fenntarthatósági jelentést nem készítő nyílt részvénytársaságok (kontrollcsoport) azonos keresztmetszeti adataival, vizsgálati hipotézisként fogalmaztuk meg, hogy az ESG jelentést készítő vállalati kör P/BV, kapitalizáció/árbevétel, illetve vállalati béta mutatói pozitívabb és egyúttal reálisabb befektetői értékítéletet tükröznek vissza a kontrollcsoportéhoz képest, amely viszont az eredményeink alapján csak az árbevételre vetített tőzsdei kapitalizáció mutatóinál mutatkozott meg magas statisztikai valószínűséggel. Az előbbi eredmények és a leíró statisztikai vizsgálatok alapján a befektetők bár átlagosan reálisabban ítélik meg az ESG jelentést készítő vállalatokat, összességében ezek a különbségek statisztikailag még nem szignifikánsak.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, ESG

A CÉLOK ERDEJÉBEN. ÚJRAIPAROSÍTÁS, KITÖRÉS A KÖZEPES FEJLETTSÉG CSAPDÁJÁBÓL ÉS KLÍMACÉLOK PORTFÓLIÓ-ELMÉLETI MEGKÖZELÍTÉSBN

IN THE FOREST OF TARGETS. RE-INDUSTRIALISATION, BREAKING OUT OF THE MIDDLE DEVELOPMENT TRAP AND CLIMATE TARGETS IN A PORTFOLIO APPROACH

Dr. BETHLENDI András

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Absztrakt:

A tanulmány célja, hogy megvizsgálja a magyar nemzetgazdaság szerkezeti változásait egy növekedés-stabilitás koordinátarendszerben az elmúlt bő negyedszázad adatai alapján. Módszertanunk a pénzügyi portfólióknál alkalmazott modern portfólióelmélet megközelítése. Bemutatjuk, hogy a nemzetgazdaság jelenlegi szerkezetéhez képest hosszabb távon akár nagymértékű pozitív elmozdulás is lehetséges. Az elemzést kiegészítjük a klíma célokkal is (iparági CO₂ kibocsátási adatok alapján), mely újszerű megközelítést jelent a szakirodalomban. Ezáltal egyszerre vizsgálhatóvá válik az újraiparosítás és a közepes fejlettség csapdájából való kitörés gazdaságpolitikai céljai a klíma célokkal. A tanulmány ezen célok között meglévő potenciális konfliktusok vizsgálja, illetve az ellentétek feloldását szolgáló gazdaságpolitikai eszközök keresi.

Kulcsszavak: újraiparosítás, közepes fejlettség csapdájából való kitörés, klíma célok, fenntarthatóság, stabilitás

VÁLLALATI ZÖLD KÖTVÉNY KIBOCSÁTÁS A VISEGRÁDI NÉGYEKEN BELÜL - ÁGAZAT-SPECIFIKUS SDG-K ÉS GAZDASÁGI MUTATÓK VIZSGÁLATA

CORPORATE GREEN BOND ISSUANCE IN THE VISEGRAD FOUR - AN ANALYSIS OF SECTOR-SPECIFIC SDGS AND ECONOMIC INDICATORS

Dr. habil BÖCSKEI Elvira

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Dr. Ilyésné Dr. Molnár Emese

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Bulátkó Attila Balázs

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Absztrakt:

Az elmúlt években a környezetünk pusztulásával és a természeti katasztrófák sűrűsödésével párhuzamosan a környezettudatosság, a fenntarthatóságra való törekvés egyéni és vállalati szinten is egyre nagyobb teret hódított. Erre reagálva a globális pénzügyi rendszer egyik legdinamikusabb fejlődő területévé a zöld pénzügyek (green finance) vált, melynek egyik, egyre elterjedtebbé váló instrumentuma a zöld kötvény, melyet meghatározott, fenntartható fejlődést szolgáló projektek finanszírozására bocsátanak ki 2007 óta. Tanulmányunkban vizsgáltuk a zöld kötvények kibocsátási trendjeit hazai és nemzetközi viszonylatban, továbbá a Visegrádi Négyek zöld kötvény kibocsátó vállalatainak ágazati sajátosságait. Az érintett vállalkozások fenntartható fejlődési céljai (sustainable development goals, SDGs) és tevékenységi köre között szoros kapcsolat mutatható ki: attól függően, hogy a zöld kötvény kibocsátók mely ágazathoz tartoznak, vannak közös és tevékenységi körhöz specifikusan kapcsolódó célok. Ez alapján összehasonlítottuk a zöld kötvény kibocsátó vállalatok gazdasági mutatóit egyrészt az azonos tevékenységi körbe tartozó, szintén zöld kötvény kibocsátó vállalatok, másrészt az azonos tevékenységi körbe tartozó, ám zöld kötvény kibocsátásban nem érintett vállalatok mutatóival, figyelembe véve a vállalati méretkategóriát.

Kulcsszavak: Zöld kötvénykibocsátás, gazdasági elemzés, fenntarthatósági célok (SDGs)

IFRS ESG STANDARD TERVEZETE

DRAFT IFRS ESG STANDARD

Dr. MÁRKUS Gábor

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat (IFRS) publikáló Nemzetközi Standard Alkotó Bizottság (IASB) 2021 novemberében hozta létre a Nemzetközi Fenntarthatósági Standardok Bizottságát (International Sustainability Standards Board) azzal a céllal, hogy igazodva a nemzetközi trendekhez, immáron az IFRS rendszeren belül is legyen fenntarthatósági jelentéseknek szabályozott formája. A napvilágot látott vitaanyag egyelőre a felmerülő szakmai kérdéseket kívánja a széles szakmai nyilvánossággal megvitatni, mely munka jelenleg is folyik. A Bizottság négy fő célt tűzött ki, amelyeknek azonban a „költséghatékonyság”-nak, a „döntések szempontjából hasznosság”-nak és a „piac tájékoztatása”-nak is meg kell felelnie. Cél továbbá, hogy a különböző jogrendszereken átívelő, bizonyos szempontból azok felett álló szabályozás jöjjön létre. A kezdeményezés – bár nem egyedülálló – azért érdemes a kiemelt figyelemre, mert a világ számos országában kötelezően alkalmazandó – tehát technikailag törvényerejű – számviteli szabályokat megalkotó testület látta fontosnak, hogy ilyen szabályozási kérdésekkel is foglalkozzon. A vitaanyagot nem csak a kialakulóban lévő ESG szabályokhoz viszonyítva kell értelmezni, hanem számviteli szempontból a meglévő, számos beszámoló részek egy újabb bővítéseként is, amely ráadásul számos mérési problémát is felvet.

Kulcsszavak: ESG, IFRS

FORRÁSBEVONÁS SZÜKSÉGSZERŰSÉGE ÉS LEHETŐSÉGEI A FENNTARTHATÓ HAZAI VÍZIKÖZMŰ SEKTOR ESETÉBEN

THE NEED AND POTENTIAL FOR RESOURCE MOBILISATION FOR A SUSTAINABLE DOMESTIC WATER UTILITY SECTOR

BRANDSTÄTTER Gábor

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A közszolgáltatások az ember által épített környezetben végzett bármilyen tevékenységéhez nélkülözhetetlenül kapcsolódó háttérfunkciók. Ellátásukra méretgazdaságossági szempontok, illetve közösségi jellegük miatt jellemzően monopolisztikus, vagy monopol piaci környezetben kerül sor, így a szolgáltatás ellentételezése nemcsak közgazdasági, hanem szociálpolitikai kérdés is. A víziközmű szektor szereplőinek száma csökken, ahogy a bruttó hazai termékből kivett szerep is, a mintegy 10 éve stagnáló árszínvonal és bevétel miatt. Az elmúlt 10 év fő környezeti változásainak bemutatásán túl (gazdálkodási méret előírása, díj befagyasztása, közműadó differenciálása, a minimálbér alakulása, áremelkedés az anyagjellegű ráfordításokban és leginkább az energiahordozók esetében), röviden ismertetésre kerül a mára akuttá vált forráshiány. Az előadás röviden összefoglalja a főbb, ismert lehetőségeket: Áfa tartalom, vagy más adó típusú ráfordításelemek csökkentése, díjemelés lehetősége, veszteségfinanszírozás a költségvetésből, hitelfelvétel, kötvénykibocsátás, EU támogatások, EKR, infrastruktúra projektek FDI alapú finanszírozása, vagy a privatizáció. Ezek között azonban különbséget érdemes tenni annak tekintetében, hogy a forrás a működés stabilizálására, vagy megtérülő, ESG szempontból is kedvező kimeneteleket rejtő zöld beruházásokra fordítódna-e, hiszen e kettő finanszírozási lehetőségei is nagyban eltérnek. És amely utóbbira a víziközmű szolgáltatók amúgy ideális profillal rendelkeznek.

Kulcsszavak: Közszolgáltatás, Kockázatmenedzsment, ESG-stratégia
Zöldkötvény

X. SZEKCIÓ
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KIHÍVÁSOK/
FINANCE AND ACCOUNTING CHALLENGES

BUDAPESTI SZÁMVITELI SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJTÓ VÁLLALKOZÁSOK EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓJÁNAK KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETÉNEK INFORMÁCIÓ TARTALMA – KUTATÁSI JELENTÉS

INFORMATION CONTENT OF THE ADDITIONAL ANNEX TO THE
SIMPLIFIED ANNUAL ACCOUNTS OF UNDERTAKINGS PROVIDING
ACCOUNTING SERVICES IN BUDAPEST - RESEARCH REPORT

Dr. KARDOS Barbara

Budapesti Gazdasági Egyetem

Absztrakt:

Oktatóként és könyvvizsgálóként is foglalkoztat a beszámolók minősége, amit az elmúlt években a hazai és a nemzetközi irodalomban többen vizsgáltak már. A szakmai beszélgetések során visszatérően szóba kerülnek a kiegészítő mellékletek, azok hasznosíthatósága az elemzések, a döntések előkészítése során. A 2016-os számviteli törvény módosítás jelentősen csökkentette az egyszerűsített éves beszámolóban közzéteendő kötelező minimum információkat. A kiegészítő mellékletek tartalmára vonatkozó több, mint tíz évvel ezelőtti kutatásom alapján azt feltételeztem, hogy a kiegészítő mellékletek tartalma és szerkezete nem változott a jogszabályi változás hatására. Kutatásomban a budapesti számviteli szolgáltató társaságok egyszerűsített éves beszámolóinak információtartalmát vizsgáltam a kiegészítő melléklet tartalmára támaszkodva. A minta kiválasztása során az 5 főnél többet, de 50 főnél kevesebb létszámot foglalkoztató társaságokra fókuszáltam. Az értékhatárokkal azt próbáltam maximalizálni. Feltételezésem, hogy a 2016-os számviteli törvény módosítás, melynek célja az adminisztráció csökkentés volt, többségében nem módosította a kiegészítő mellékletek tartalmát egyszerűsített éves beszámolók esetében a vizsgált vállalkozások többsége esetében beigazolódott. A kutatás során a számviteli törvény előírásaiból kiindulva kerültek a kiegészítő mellékletek elemzésre. A kötelező tartalmi elemek vizsgálatán túl a kiegészítő mellékletek harmadában volt egyéb információ, ezek jellemzően a saját tőke mozgástábla és a befektetési tükör. A vizsgált mintán a kiegészítő mellékletek terjedelme a vállalkozások közel harmadánál növekedett, míg másik harmadánál csökkent 2015. üzleti évről a 2021. üzleti évre. Az értékhatárok vizsgálata alapján a mintában szereplő vállalkozások közel fele készíthetne mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót, mégis csak 15%-a teszi meg, ami arányaiban kevesebb, mint az teljes sokaság által képviselt 26%-os arány. A kiegészítő mellékletek vizsgálata alapján – egy évtizeddel korábbi kutatásomhoz hasonlóan ismét – arra jutottam, hogy a kiegészítő mellékletek elkészítése, illetve az erre vonatkozó szabályok változásának követése és a változások alkalmazása többségében „nem mozdítja meg a szakmát”.

Kulcsszavak: beszámoló, kiegészítő melléklet, számviteli információk

A HOZZÁADOTTÉRTÉK – ADÓ BESZEDÉSÉNEK HATÉKONYSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA ROMÁNIÁBAN

ANALYSIS OF THE FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF
VALUE ADDED TAX COLLECTION IN ROMANIA

Dr. KRÁLIK Lóránd-István

Partiumi Keresztény Egyetem

Dr. SZÁSZ Erzsébet

Partiumi Keresztény Egyetem

Absztrakt:

Az adócsalás számos Európai Unió tagállam bevételeit csökkenti. Az adóbeszedés hatékonyságának javítása érdekében az elmúlt évtizedben több tagállam hatósági intézkedéseket hoztak a hozzáadottérték-adó (héta) hiányának a csökkentésére. A közép- és kelet-európai régióban Magyarországon és Lengyelországban hatékonyan hajtották végre a héa-hiányt csökkentő intézkedéseket, míg Romániában az intézkedések hatékonysága nagyon alacsony: Románia több mint tíz éve a legrosszabbul teljesítő uniós tagállam a héa beszedése terén. Tanulmányunk elemzi az uniós tagállamok héa-hiányát befolyásoló tényezőket, és megpróbálja felvázolni a Romániában szükséges intézkedéseket. Elemzésünk a fix hatású panelregressziós modellre támaszkodott, a kiegyensúlyozott panel esetében az egyéni és időbeli fix hatású, klaszter-robustus standard hibákkal rendelkező modellt, a kiegyensúlyozatlan panel esetében pedig a fix hatású, egyéni lejtéssel rendelkező regressziót használva. Eredményeink azt mutatják, hogy a héa-hiány nagyságát elsősorban öt változó befolyásolja: az átláthatósági index, az adóbeszedési arány, a jogszabály-érvényesítési index, a héa-bevételek aránya és a digitalizációs index.

Kulcsszavak: adóelkerülés, hatékonyság, adócsalás, adókülönbözet.

THE FACTORS SHAPING TAX MORALE IN SOME EUROPEAN COUNTRIES

AZ ADÓMORÁLT ALAKÍTÓ TÉNYEZŐK NÉHÁNY EURÓPAI ORSZÁGBAN

Anastasiia Andriivna PRYMAK

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Botond Géza KÁLMÁN, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Szilárd MALATYINSZKI, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Abstract:

Purpose: in our time, the accelerating economic globalisation, and the profit-oriented market approach, as well as the consumer society, increasingly raise the question of the sustainability of the current situation. The solution is partly the responsibility of the companies shaping the situation, and partly of the state. Taxes, for example, cover the necessary state resources. In our work, we examine the factors that determine the willingness to pay taxes in several countries.

Methodology: we selected our data from the publicly available surveys of the Deloitte company in five European countries and further research available in the literature. We were primarily interested in what kind of facilitations and discounts the examined countries try to increase tax incentives.

Results: the tax morale in examined shows significant differences. Some of these are of historical-political origin: in the countries of the former communist bloc the distrust of the authorities. In Hungary, where the fiscal policy based on the theoretical rationality of taxation, the consequence is the decreasing trend of tax evasion. In traditional democracies, the historical factor has no role at all, the tax morale is rather influenced by the demographic characteristics of the individual. The cultural environment also has an effect. In Sweden, the tax policy is for the people and not the people for the taxes. The tax office is citizen-friendly, the tax law is transparent, and Swedes believe that the government uses their paid taxes to increase their well-being. In Italy, tax evasion is a widespread phenomenon. The reason for unfavorable tax morale is primarily the inefficient spending of public funds by local governments.

Conclusions: the factors shaping tax morale vary from country to country based on geographical, cultural, and individual characteristics. Taking them into account is essential for the development of an effective tax policy."

Keywords: Tax morale, European countries, Sustainability

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI ESETTANULMÁNY A PRIZMA MÓDSZER ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGÉRŐL A BANKSZÉKTORBAN

RISK ASSESSMENT CASE STUDY ON THE APPLICATION OF THE PRIZMA METHODOLOGY IN THE BANKING SECTOR

Dr. BENEDEK Petra

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Dr. BOGNÁR Ferenc

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Absztrakt:

A korszerű compliance, avagy megfelelés menedzsment nemzetközi szabványokon alapuló kockázatalapú megközelítést alkalmaz. A szabálykövetést előmozdító intézkedések végrehajtását a technikákon kívül a szervezeti kultúra is meghatározza. A megfelelési kockázatértékelés elmélete és gyakorlata egy gyorsan fejlődő terület. A megfelelési kockázatkezelés összetett és nagymértékben függ a szakértői csoportok döntéseitől. A rejtett kockázatok súlyosan ronthatják a szervezet hírnevét, a tovagyűrűző hatások pedig további veszélyt jelenthetnek az ágazatra vagy a gazdaság egészére nézve. Ez a tanulmány két új páros összehasonlítást alkalmazó módszert mutat be. A tanulmányban összehasonlítjuk egyfelől a bináris, másfelől az AHP alapú PRIZMA (részleges kockázati) térképeket. Mivel a kockázatértékelés kritikus fontosságú a compliance menedzsment rendszerek működése és fejlesztése szempontjából, mindkét javasolt módszer magában foglalja az egyes értékelések konzisztenciájának és az eredmények robusztusságának tesztelését. A legjobban illeszkedő és kiugró szakértőket az egyes szakértői rangsorok összesített rangsorra gyakorolt hatásának tesztelése alapján lehet azonosítani mindkét módszer esetén. A tanulmány megállapításai részletesen kitérnek az egyes módszertanok használhatóságára és javaslatokat fogalmaznak meg a módszertan kiválasztására egyedi alkalmazási körülmények esetén.

Kulcsszavak: kockázatértékelés, részleges kockázati térkép, megfelelési kockázat

HOW ARE THE RESIDENTS OF THE WORLD'S LARGEST ECONOMIES TAXED?

HOGYAN ADÓZNAK A VILÁG LEGNAGYOBB GAZDASÁGAINAK LAKÓI?

Noble Tochukwu MACANTHONY

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Botond Géza KÁLMÁN, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Szilárd MALATYINSZKI, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Abstract:

Purpose: Paying taxes is part of all of our lives. However, the phenomenon of tax evasion is not uncommon either. Therefore, each country makes its own rules to prevent tax evasion, whatever tax system it uses. The purpose of this work is to assess how the tax evasion issue is regulated in the examined countries, which are among the largest economies in the world.

Methodology: We selected our data from the publicly available reports of the Deloitte company. The selection of countries therefore enables comparisons from several perspectives. The data were analysed using the results of further research available in the literature. We were primarily interested in the similarities and differences between the examined countries.

Results: the examined countries regulate basically similar topics. They pay a lot of attention, for example, to the issue of transfer pricing and affiliated enterprises. However, the specific regulation sometimes shows significant differences. There are states that have adapted the OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) anti-tax evasion rules into their domestic anti-tax evasion law. Other states combat the problem with special rules unique to them. Some of the differences are of historical and cultural origin: this is clearly demonstrated by China and Japan. Several groups can also be separated based on the general regulations against tax evasion.

Conclusions: the willingness to avoid taxes is more or less characteristic of all companies and individuals. However, the actual tax evasion is fundamentally influenced by the applicable tax legislation. Getting to know and comparing the various regulations is also an opportunity for tax professionals and legislators from other countries, showing examples of methods to fight against tax evasion that should be followed or even avoided.

Keywords: Tax Evasion, Tax system

SZÁMVITEL VERSUS MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ACCOUNTING VERSUS ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Dr. KÁNTOR Béla

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Célok:

A számviteli munkafolyamatok fejlődési lehetőségei. Mesterséges intelligencia használata a számvitelben. Áldás vagy átok? Számviteli Mesterséges Intelligencia (SZMI)

Módszertan:

Empirikus kutatás a jelenlegi számviteli szoftverkörnyezet esetében, milyen automatizálási lehetőségek vannak IT oldaláról, amelyek segítik a számviteli adatfeldolgozást és ezeket a könyvelő társadalom mennyire hasznosítja a munkája során. Kérdőíves felmérések révén kerül bemutatásra a jövőben bekövetkező mesterséges intelligencia megjelenésének a fogadtatása, illetve az ebben rejlő lehetőségek és veszélyek felkutatása.

Eredmények:

A számviteli szakma jelenlegi korösszetételét tekintve kijelenthető, hogy az utánpótlás terén jelentős gondokkal küzd, amelyre részben megoldást jelenthet a mesterséges intelligencián alapuló adatfeldolgozás elterjedése. A szakmai hozzáállás erősen megoszlik ebben a témakörben, hiszen a megszerzett pozíciók védelme érdekében nagyfokú ellenállás tapasztalható. Valószínűsíthetően az elkövetkező években az aktív számviteli szakemberek számának a csökkenése tovább fog folytatódni, amely miatti munkaerőhiány várhatóan a mesterséges intelligencia rohamos elterjedését és fejlődését fogja eredményezni.

Következtetések:

A számviteli szakma átlagéletkora jelenleg 55-60 év közötti mozog, amely magában hordozza a számviteli társadalomnak az információs technológiához fűződő kétkedő és néha ellenszegülő viszonyát. A könyvelők, könyvvizsgálók, adótanácsadók jelentős része nem akarja, vagy nem tudja a számítástechnikában rejlő automatizált lehetőségeket megérteni, kihasználni, emiatt igen jelentős veszélynek van kitéve a szakma a mesterséges intelligencia forradalmának. Vélhetően az elkövetkező években óriási átalakulásoknak néz elébe a számvitel, amely a vállalkozások döntéshozatalában is meghatározó szerepet fog játszani, így a megfelelő számviteli tudás, a rendszerszintű szemlélet felértékelődése és megbecsülése kerülhet a középpontba, amely növekvő anyagi elismerést eredményezhet akár már rövid távon is.

Kulcsszavak: Számvitel, számviteli információ, számviteli információs rendszer, mesterséges intelligencia

TAX AVOIDANCE METHODS OF MNES AND THEIR CHANGES AZ MNE-K ADÓELKERÜLÉSI MÓDSZEREI ÉS AZOK VÁLTOZÁSAI

Botond Géza KÁLMÁN, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Szilárd MALATYINSZKI, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Abstract:

Purpose: we examine the corporate tax willingness of multinational companies that operate on several continents and enjoy the benefits of globalization. One of these advantages is the establishment of subsidiaries in countries with favorable tax conditions. Thus, these MNEs deduct a significant part of their profits from tax liability. Only a fraction of the amount saved in this way is, however, used for sustainability purposes, while the states that lose the first tax revenue are forced to spend significant amounts on the same.

Methodology: based on a literature review, we present the tax avoidance practices of MNEs based on a few selected examples (e.g. The double Irish with a Dutch sandwich), as well as the fact that these large companies almost create their own legal systems in order to withdraw themselves from state control, and even in possible countries also to decide political issues that will decide his fate. We also present the international cooperation under the leadership of the OECD, whose aim is to change the previous situation, to eliminate the tax procedure practices of MNEs and to involve these organizations in taxation.

Results: we report on the changes that indicate the transformation of MNEs' tax strategies towards cooperation.

Conclusions: MNEs are among the main winners and beneficiaries of globalization. In recent years and decades, with their economic power, they managed to achieve serious political influence, so that a large part of all their profits are excluded from the obligation to pay taxes. Since the law is always a step behind those who take advantage of legal loopholes, it has only been possible to achieve results through international cooperation in recent years. The willingness of MNEs to pay taxes is changing perceptibly, and the tax revenues from them will play a significant role in dealing with the problem of sustainability.

Keywords: tax avoidance; multinational companies; political influence; OECD

XI. SZEKCIÓ
PÉNZÜGYI PIACOK/
FINANCIAL MARKETS

AZ INFORMÁCIÓS KASZKÁD ÉS PÉNZÜGYI RAGÁLY KIALAKULÁSÁNAK VIZSGÁLATA ÚJ KÍSÉRLETI MEGKÖZELÍTÉSBEN

A NEW EXPERIMENTAL APPROACH TO THE INFORMATION CASCADE
AND FINANCIAL CONTAGION

ERDŐS Sándor

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Dr. VÖRÖS Zsófia

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

PAPP Tamás

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

E tanulmány az információs kaszkád és a pénzügyi piacokon empirikusan megfigyelhető ragály egyidejű vizsgálatát lehetővé tevő kísérleti eljárás eredményeit mutatja be. Kísérletünkben a globális játékok vizsgálati módszerét az információs kaszkád kísérletek megközelítéseivel ötvöztük. Előbbi esetében az alanyoknak egy pénzügyi környezet állapotára vonatkozóan kell becslést végezniük, utóbbi esetében pedig két kimenetel közül kell választaniuk, figyelembe véve a rendelkezésükre álló privát jelzésüket, valamint a korábban más alanyok által sorrendben meghozott döntéseket. Az így létrejött kísérleti eljárás egy két szektoros játék, melyben az alanyok a kapcsolatban lévő szektorok részvényeire vonatkozóan hoznak vételi és eladási döntéseket. A tanulmány célja annak vizsgálata, hogy egy fundamentális információkból, privát, valamint társas jelzésekből álló információs környezetben kialakulhat-e az információs kaszkád, valamint a ragály. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy nem tökéletes jelzések esetén mind a két jelenség felmerül. Emellett azt találtuk, hogy ragály az első szektorban létrejövő információs kaszkád következtében akkor is kialakulhat, ha a két szektor közötti kapcsolat negatív.

Kulcsszavak: információs kaszkád, ragály, globális játék, kísérleti közgazdaságtan

KÖRBEJÁRÓ FDI: MILYEN TÉNYEZŐK BEFOLYÁSOLJÁK?

CIRCULAR FDI: WHAT FACTORS INFLUENCE IT?

SASS Magdolna

Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

FERTŐ Imre

Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Absztrakt:

A közvetlen külföldi közvetlen tőkebefektetések (FDI) „körbejárása” (roundtripping) egyre gyakrabban fordul elő világszerte. A round-tripping a multinacionális vállalat hazájában történő befektetés, amely egy külföldi közvetítő segítségével valósul meg. A szakirodalom szerint a round-trippinget motiválhatják az adókülönbségek és a külföldi cégeknek nyújtott kedvezmények és kedvező elbánás, valamint politikai és intézményi tényezők, mint például a külföldi tőkepiacokhoz való hozzáférés, a jobb pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás vagy a befektető valódi nemzetiségének elrejtése. A szakirodalom az FDI-körbejárás motivációit egyes országok szintjén elemezte (elsősorban Oroszországról és Kínáról szóló országtanulmányok), vagy olyan ökonometriai tanulmányokkal, amelyekben a körbejárást a transshipment-tel együtt, attól nem elválasztva vizsgálják, de a származási ország szempontjából kevésbé ismert jelentősége és jellemzői. Rövid országtanulmányokat mutatunk be annak érdekében, hogy megtaláljuk a körbejárás lehetséges magyarázatait Ausztria, Csehország és Magyarország esetében. Tanulmányunk továbbá a 2013-19 közötti időszakra vonatkozó 21 OECD-tagország BPM6-BMD4 közvetlen külföldi befektetésekre vonatkozó adataiból összeállított új adatbázis segítségével vizsgálja az FDI körbejárásának meghatározó tényezőit. Modelljeinket robusztus Driscoll-Kraay standard hibákkal becsültük. Megmutattuk, hogy a round-trippinggel kapcsolatos közvetlen külföldi befektetések aránya a teljes befelé irányuló közvetlen külföldi befektetéseken belül a származási ország egy főre jutó GDP szintjével nő, a (népességszámmal mért) méretével pedig csökken. Nő a belépési korlátokkal és a nyereségadókból származó bevételek GDP-ből való részesedésével. A korlátozottabb FDI-környezet és a CFC-szabályok alkalmazása kevesebb roundtripping-gel jár együtt. Eredményeink újszerűek, mivel elkülönítik a roundtrippinget befolyásoló tényezőket a közvetlen külföldi befektetések más elemeitől, és rámutatnak az adók fontosságára, amelyeket az empirikus vizsgálatokban általában nem találnak jelentősnek, ellentétben az országtanulmányokkal és az elméleti megközelítésekkel. Ezek a tényezők az általunk vizsgált közepesen és a magasan fejlett országok esetében relevánsak. A feltörekvő gazdaságok esetében a magyarázó tényezők természetesen eltérhetnek ezektől - ez a további kutatások egyik lehetséges iránya.

Kulcsszavak: körbejáró FDI; OECD; BMD4; ökonometriai vizsgálat; országtanulmányok

THE IMPACT OF CHANGING CULTURAL VALUES ON RISKS A VÁLTOZÓ KULTURÁLIS ÉRTÉKEK HATÁSA A KOCKÁZATOKRA

Dr. CSORBA László

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Abstract:

Basic elements of culture such as values change relatively slowly. At the same time, they have a very wide spectrum of influence, covering almost all forms of behaviour and activity. Through primary research, three generations - university students, their parents and grandparents - were examined in terms of their personal values. The results show that new values have become accepted and dominant, which have a tendency to increase the probability of norm avoidance. This is partly good news for creativity and adaptability, but bad news for uncertainty. In other words, risks can be reduced by less strict adherence to norms, while new risks are created or the extent of old ones becomes less predictable and manageable. Moreover, the inner activities of risk management are also influenced by changing cultural values, since less strict compliance with norms can fundamentally change the efficiency and effectiveness of this function. It is therefore important to identify cultural values as accurately as possible in terms of managed risks, but also in terms of risk management.

Keywords: cultural values, norm compliance, risk, uncertainty, risk management

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL MARKET DEVELOPMENT IN THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF CONGO AND HUNGARY

A PÉNZÜGYI PIACOK FEJLŐDÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE A KONGÓI DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁGBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

NGAMBA Divin Eyir

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Botond Géza KÁLMÁN, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Szilárd MALATYINSZKI, PhD

Kodolányi János University of Applied Sciences Department of Business and Management

Abstract:

Purpose: We compare the competitiveness of two countries, namely, Hungary and the Democratic Republic of Congo, to observe their productivity, with a focus on financial market development, since business investment is a crucial factor thereof today when financial markets' prevailing rules determine the success of capital exposure for investors of the private sector.

Methodology: In our statistics, we rely on the data from the Global Competitiveness Reports of the World Economic Forum, in addition to a broad comparison of literature review. To establish geographical differences, we do a regional review, with the insight to the specificities of East Central Europe and Sub-Saharan Africa. Due to the clear-cut difference between the bases of the Global Competitiveness Indices (GCI) from 2017, we are compelled to scrutinise the periods before and after separately, regarding the

Results: Congo's competitiveness indices fall short of Hungary's, and, even if all competitiveness pillars are interrelated, we expect to demonstrate the key importance of financial market development in the determination of the two country's competitiveness positions. Regression will show a more rapid improvement in venture capital availability and the ease of access to loans for Hungary during the past decade. ANOVA will show the countries' position in their respective regional (Sub Saharan and East Central European) context. (Only in Hungary are we expecting significant differences.)

Conclusions: Due to affordable financial services in Hungary, a more favourable legislation, its peculiar international environment (gate to West, bridge towards Turkish and Russian influence and capital, membership in the EU), and its attractive business environment to FDI and enterprises, Hungary became more innovation-driven while Congo is heading towards the efficiency-driven stage from the factor-driven stage of development.

Keywords: DRC, Congo, Hungary, GCI, WEF, financial market development, competitiveness

FAMA ÉS FRENCH ÖTFAKTOROS MODELLJÉNEK TESZTELÉSE A V4 ORSZÁGOK RÉSZVÉNYPIACAIN

TESTING THE FAMA AND FRENCH FIVE-FACTOR MODEL ON STOCK
MARKETS IN V4 COUNTRIES

CSAHÓCZI Máté Benedek

Debreceni Egyetem

Dr. habil BECSKY-NAGY Patrícia

Debreceni Egyetem

Dr. FARAGÓ Ádám

Debreceni Egyetem

Absztrakt:

A rendszerváltozást követően a visegrádi négyek országai piacgazdaság szerint kezdték saját gazdaságukat működtetni, amely működésnek elengedhetetlen része a hatékony tőkepiacok megléte. A fejlett gazdaságokban a tőkepiacokon Fama és French egy három-, majd ötfaktoros modellt alkotott meg, amely kiválóan magyarázza a hozamokat befolyásoló tényezőket. Ezen faktorokat a CAPM modell bétáján túl a méret, értékeltség, jövedelmezőség és beruházás faktorok adják. Kutatási kérdésünk, hogy az ötfaktoros modell alapján felfedezhetők-e a faktorok alapját képző piaci anomáliák a V4-ek országaiban, ahol az elmúlt három évtizedben működtetnek újra tőkepiacokat. Kutatási módszerként a részvények keresztmetszeti elemzését alkalmaztuk, ezen belül az egytényezős portfólió analízist végeztük el. A módszer segítségével megállapítottuk, hogy a fent említett faktorok képesek-e statisztikailag is kimutatható többlethozamot biztosítani. A vizsgálatom során üzleti ciklusokon átívelően 18 éves időtávon vizsgáltuk a részvénypiaci hozamokat. Az elemzés alapját képző adatokat a Refinitiv adatbázisából töltöttük le, az időszak alatt tőzsdén lévő 3386 vállalatot a faktorok alapján kvartilis portfóliókba osztottuk. A magas részvénytársam mellett a közel két évtizednyi havi árfolyam és faktorokhoz kapcsolódó adatok nagyméretű adatbázist eredményeztek. Eredményeink szerint a méret faktor portfólió súlyozástól függetlenül szignifikáns többlethozamot és alfat termelt, amely alapján a vállalati méret erősen befolyásolja az elérhető részvényesi hozamokat. Az értékeltség faktora súlyozástól és a béták figyelembevételétől függően szignifikáns többlethozamot eredményezett, ami a kedvezőbb értékeltségű vállalatok piaci portfólióhoz viszonyított felülteljesítését jelenti. A jövedelmezőség faktor esetében a fejlett piacokkal ellentétes módon nem volt kimutatható többlethozam a vizsgált időszakban. Végül a beruházás faktor esetében értékeltséghez hasonlóan bizonyos körülmények között jutottunk csak szignifikáns eredményre. Kutatásaink alapján tehát megállapítható, hogy a V4 országok tőkepiacai bizonyos faktorok esetében a fejlett tőkepiacokhoz hasonlóan működnek, de még nem minden faktor esetében

bizonyítható ez a fajta működési mechanizmus, ami arra utal, hogy még nem tekinthetők teljes mértékben fejlett tőkepiacoknak.

Kulcsszavak: Tőkepiac, részvényesi hozam, Fama és French ötfaktoros modell

DIGITÁLIS TRANSZFORMÁCIÓ ÉS FENNTARTHATÓSÁG IPARÁGI KITEKINTÉSEI

INDUSTRY OUTLOOK FOR DIGITAL TRANSFORMATION AND
SUSTAINABILITY

Dr. PINTÉR Éva

Budapesti Corvinus Egyetem

HERCZEG Balázs

Budapesti Corvinus Egyetem

Absztrakt:

A digitális átalakulás meghatározza mindennapi életünket mind társadalmi, mind üzleti-gazdasági szempontból a folyamatosan létrejövő technológiai vívmányok adaptálása révén. A digitalizáció által kínált lehetőségek mára szinte végtelenné váltak, miközben a technológiai újítások nem korlátozódnak csupán néhány ágazatra. Emellett, minden szereplő döntéseiben egyértelmű elmozdulás tapasztalható a fenntarthatóság irányába, amely köré a GreenTech megoldások épülnek. A technológiai szektor ugyan hozzájárul az éghajlati válsághoz, de megoldásokat is kínál rá. Tanulmányok és a közelmúltbeli események rávilágítottak a zöld digitalizációs megoldások fontosságára, hangsúlyozva a (digitális) technológia jelentőségét a fenntarthatósági kihívások kezelésében, valamint az üzleti és lakossági felhasználásban. Ennek a folyamatnak az alátámasztásához megvizsgáljuk a kockázati tőkebefektetések hosszú távú tendenciáját.

Kulcsszavak: digitális transzformáció, FinTech, zöld digitalizáció

A COVID19 HATÁSA A FINTECH SEKTORRA THE IMPACT OF COVID19 ON THE FINTECH SECTOR

Prof. Dr. GÁL Zoltán

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A gazdasági sokkoknak, így a COVID-19 pandémiának, jelentős hatása van a pénzügyi szektorra és a Fintech cégek piaci értékére. Ezek a sokkok általában piaci volatilitást eredményeznek, ami befolyásolja a részvénytőzsdák és befektetési alapok értékét, és közvetetten hat a Fintech vállalkozásokra is. A gazdasági válságok időszakában a befektetők óvatosabbak lesznek, ami nehezítheti a Fintech cégek finanszírozáshoz való hozzáférését. Az ügyfélviselkedés is változhat, mivel az emberek kockázatkerülőbbé válhatnak, ami befolyásolhatja a Fintech vállalkozások ügyfélszámát és bevételét. A gazdasági válságok gyakran szigorúbb pénzügyi szabályozást eredményeznek, amely befolyásolja a Fintech cégek működését és jövőbeli növekedését. Ugyanakkor a válságok új lehetőségeket is teremtettek a Fintech szektorban, mivel a digitális pénzügyi szolgáltatások és technológiai innováció megnövekedett keresletet kapnak. Az előadás a két válság hatását hasonlítja össze, illetve vizsgálja a nemzetközi Fintech cégek piaci értékének változását, valamint az inkumbens pénzügyi ökoszisztémába való integrálódásuk módját.

Kulcsszavak: FinTech, Covid19, Bigtech, Inkumbensek, piaci érték

KÉNYELMES E A LUXUS? LEGNAGYOBB LUXUS- ÉS ITALGYÁRTÓ CÉGEK RÉSZVÉNYEINEK KOCKÁZATI JELLEMZŐI A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY ÉS A HÁBORÚ ÁRNYÉKÁBAN

IS LUXURY COMFORTABLE? RISK CHARACTERISTICS OF MAJOR
LUXURY AND BEVERAGE COMPANIES' SHARES IN THE SHADOW OF THE
CORONAVIRUS EPIDEMIC AND WAR

Dr. HOMOLYA Dániel

Tokaj Hegyalja Egyetem

LOIBL Attila

Tokaj Hegyalja Egyetem

Absztrakt:

Az elmúlt bő 3 éves időszak a közel 6-7 évnyi kedvező időszak után újra egy kritikus helyzetét mutatta a világgazdaságnak. Már 2019-ben elindult a világgazdasági túlfűtött növekedés kifulladás. 2020 elején a koronavírus járvány okozott sokkot, majd 2022 februárjában az orosz-ukrán háború erősített rá az inflációs helyzetre, amely világgazdasági fékeződéssel járt. Ezen körülmények között felmerül, hogy egyes szektorok teljesítménye és kockázatossága hogyan alakul. Tanulmányunkban az alkoholipart és a luxusipart vizsgáljuk. A luxusjóságok esetében a közgazdasági elméletek szerint a jövedelem rugalmasság dominál azaz, ha emelkedik a jövedelem a növekedésnél nagyobb arányban nő a luxusjóságok fogyasztása és ez fordítva is így van. Kutatásunk során az úgynevezett béta mutatóval vizsgáljuk a különböző szektorok kockázatosságát. A béta mutató azt fejezi ki, hogy az adott pénzügyi eszköz mennyire volatilis a piaci átlaghoz képest. Előzetes eredményeink alapján a legnagyobb vállalatok átlagban 1-nél nagyobb bétával rendelkeznek (azaz átlagos piaci mozgásoknál jóval nagyobb mozgásokat mutatnak), a luxusipar legnagyobb cégei átlagos 1 körüli, azaz átlagos piaci mozgás lefedő jellemzővel bírnak, végezetül az alkoholipar 1-nél kisebb, az átlagos piaci kockázatnál alacsonyabb kockázatot mutatnak. Mindez azt mutatja, hogy a luxusiparban és az alkohol iparban való kockázatvállalás az általános piaci kockázathoz képest nem növeli jobban a kockázatokat.

Kulcsszavak: kockázat, pénzügyi piacok, luxusipar, luxusszektor

XII. SZEKCIÓ
VÁLLALATI PÉNZÜGY/
CORPORATE FINANCE

A MUNKATERMELÉKENYSÉG ÉS AZ ESG JELENTÉSEK KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A HAZAI TOP200 ÁRBEVÉTELŰ ÉPÍTŐIPARI VÁLLALKOZÁSOKNÁL

THE LINK BETWEEN LABOUR PRODUCTIVITY AND ESG REPORTING IN
THE TOP 200 TURNOVER CONSTRUCTION COMPANIES IN HUNGARY

Dr. BORZÁN Anita

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar

Dr. SZEKERES Bernadett

Eötvös Loránd Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Az ESG a környezettudatosabb és fenntarthatóbb működés irányába mutató szabályrendszer. Névalkotó három területe – környezet, társadalom, irányítás – közül tanulmányunkban a társadalomra fókuszálunk. A téma fontosságát igazolja, hogy egy nemzetközi felmérés szerint a befektetők közel fele az ESG "S", azaz társadalmi aspektusát tartotta a döntéshozatal során kiemelkedő jelentőségűnek, tehát a humán erőforrás nem hagyható figyelmen kívül a fenntarthatósággal összefüggésben sem. A Morgan Stanley Capital International ESG szempontrendszerére utalva az emberi erőforrás gazdálkodás elemzéséhez kapcsolódó bérfelhasználás gazdaságosságának a bérhatékonyságot befolyásoló termelékenység és átlagbérek, valamint a bérigényesség utolsó három lezárt üzleti évre vonatkozó összehasonlító vizsgálatát végezzük el - a hvg 2022 novemberében közzétett - top200 árbevételű építő- és építőanyagiparban tevékenykedő vállalkozások körében. Kutatási célunk a koronavírus által módosult társadalmi környezet hatásait az érintett tíz vállalkozás erőforrás gazdálkodásán keresztül vizsgálni. Mivel a humán erőforrás a gazdasági növekedésnek is az egyik alappillére, annak mennyiségét és minőségét is folyamatos elemzéseknek szükséges alávetni. Más megközelítésben az is indokolja kutatási célkitűzésünket, hogy a munkavégzésből származó jövedelem a bruttó hazai termék, azaz GDP több, mint felét, annak közel kétharmadát adja, bekapcsolva a háztartásokat a gazdasági élet körforgásába. Elsődleges vizsgálati anyagunkat az érintett tíz vállalkozás nyilvános beszámolóinak mérlegeiben, eredménykimutatásaiban, valamint kiegészítő mellékleteiben szereplő számszaki és szöveges információk képezik. A tanulmány módszertana a gazdálkodók beszámolóinak adataiból képzett mutatószámokon alapuló három üzleti évet átölelő idősor elemzés. Kutatásunk végeztével eredményként fogalmazzuk meg, hogy a vizsgált időszak válságokkal érintett éveiben a termelékenység az építőipar hazai óriásainál hogyan alakult, annak változása mennyiben befolyásolja a bérgazdálkodást, történtek-e bérfelvezetések, azok hogyan követték a termelékenység változását. Következtetéseinket a vizsgálati eredmények birtokában a top árbevételű - ESG jelentést is készítő - építőipari vállalkozások termelékenységi mérőszámai és környezettudatossága között fellelhető kapcsolat erősségére vetítjük ki.

Kulcsszavak: emberi erőforrás gazdálkodás, munkatermelékenység, fenntarthatóság, környezettudatosság

A PROFITPERZISZTENCIA VIZSGÁLATA A MAGYAR MŰSZAKI VÁLLALATOK KÖRÉBEN

AN ANALYSIS OF PROFIT PERSISTENCE AMONG HUNGARIAN ENGINEERING COMPANIES

MOLNÁR Dániel

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Dr. CSONKA Arnold

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Dr. BAREITH Tibor

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Absztrakt:

1. BEVEZETÉS ÉS CÉLOK: Tanulmányunkban a magyar műanyagipari szektor versenyjellegét vizsgáltuk 2010 és 2019 közötti adatokon, dinamikus panelmodellel. A kutatás hipotézise, hogy a műanyagipari vállalatok piaci formája milyen közel áll a tökéletes versenyhez. 2. VIZSGÁLT MÓDSZERTAN: A piaci hatékonyságot Markov-lánccal és profitperzisztencia-becsléssel vizsgáltuk. A profitperzisztencia megmutatja, hogy az abnormális profitot realizáló vállalatok profitja milyen gyorsan konvergál (tér vissza) az egyensúlyi szinthez, vagyis mennyire gyors a korrekció. Jelen tanulmányban a nemzetközi szakirodalomban sztendernek minősülő Arellano-Bond GMM (1991) féle becslési eljárást alkalmaztunk. A vállalati jövedelmezőséget az eszközarányos-nyereség (ROA) mutatóval mértük. A profit perzisztencia együttthatót a következő kontrollváltozók mellett becsültük meg: árbevétel, rövid kockázat, hosszú kockázat, iparági bevétel, piaci részesedés, valamint a top 10 árbevételű vállalatok részesedést is figyelembe vettük. 3. EREDMÉNYEK: A markov átmeneti valószínűségi mátrix alapján a piaci verseny sérül a műanyagipari vállalatok piacán. Valamennyi jövedelmezőségi kategóriát figyelembe véve annak a legnagyobb a valószínűsége, hogy a vállalatok a saját jövedelmezőségi kategóriájukban maradnak. A panel modell becslés alapján a profit perzisztencia értéke alacsony értéket (0,129) mutat a hasonló, nemzetközi kutatásokban (Isik és Tasgin, 2017; Pervan et al., 2019; Ozcan et al., 2017) mért értékekhez képest. A műanyagipari vállalatok jövedelmezőségére statisztikailag igazolhatóan a vállalati méret (árbevétel), rövid és hosszú kockázat, a jövedelmezőség volatilitása hat. Az exogén változók közül az iparági bevétel, illetve a piaci koncentrációnak van szignifikáns hatása a vállalatok jövedelmezőségére. 4. KÖVETKEZTETÉSEK: Eredményeink alapján a hazai műanyagipari vállalatok piacán jellemző a magas profitperzisztencia, a profitok ragadósak. Ez a jelenség alááshatja, de mindenképpen korlátozza a piaci verseny hatékonyságnövelő hatását. A korlátozott piaci verseny az össztársadalmi hasznot és hatékonyságot több szempontból is csorbítja: mind az árversenyt, mind a minőségorientációt, mind az innovációkra való törekvést csökkenti. Gazdaságpolitikai szempontból tehát mindenképpen indokolt, hogy az ágazatba megfelelő volumenben jussanak a kis- és középvállalkozások hatékonyságát és termelékenységét javító, továbbá a technológiafejlesztést és az innovációt ösztönző támogatások.

Kulcsszavak: piaci verseny, jövedelmezőség, dinamikus panel, markov láncok

EGY BERUHÁZÁS ÉRTÉKELÉSÉNEK KOMPLEX ELŐKÉSZÍTÉSE AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÁGAZATBAN II. - MODELLKÉSZÍTÉS, KALKULATÍV KAMATLÁB

COMPLEX PREPARATION OF THE EVALUATION OF AN INVESTMENT IN
THE LIVESTOCK SECTOR II. - MODELLING, CALCULATIVE INTEREST
RATE

VARGA Levente

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Absztrakt:

A szerző dolgozatában a kalkulatív kamatláb meghatározásának elméleti és gyakorlati aspektusait vizsgálja annak érdekében, hogy egy konkrét tehenészet rövid- középtávon esedékes-, stratégiai jelentőségű beruházásának értékeléséhez egy megalapozott módon meghatározott diszkontráta kerülhessen alkalmazásra. Bár jelen dolgozat önállóan is megállja helyét, az szervesen illeszkedik az említett beruházás-megvalósíthatósági kutatás ívébe, melyet a szerző 2021-ben kezdett. A kutatás kezdete óta a szerző két írása is napvilágot látott a téma (tejtermelés) kapcsán – az egyik egy szorosan kapcsolódó előkészítő előzménydolgozat, a másik pedig egy fenntarthatósági kérdésekkel foglalkozó írás. Itt kell leszögezni, hogy bár említett dolgozatok többször is hivatkozásra kerülnek jelen munkában, azok tartalma semmilyen formában nem került átvételre –hivatkozásuk egyetlen célja az erőteljesebb kijelentések alátámasztása, kikerülve ezzel a megalapozatlanság vádját. A kalkulatív kamatláb helyes meghatározásához vezető úton szükségszerűen olyan területeken kell vizsgálni, mint a pénz időértéke, a kockázat- vagy az infláció kezelése, melyek elengedhetetlen szempontok a tervidőszaki eredmény- és pénzáramkimutatás-, így közvetetten a beruházás pénzáramainak meghatározása kapcsán. Az említett lépések a kutatás következő szakaszában esedékesek, így jelen dolgozat összekötő- és átvezető elemként is funkcionál a múlt elemzése és a jövő prognosztizálása között. A dolgozat (egyben a teljes kutatás) további gyakorlati haszna, hogy eredményeit hasznosítani tudják más vállalatok is, többek között a közeljövőben esedékes (már szervezés alatt álló) tejágazati interjúk és üzemlátogatások helyszínein. Fontos kijelenteni, hogy jelen dolgozatban a szerző dedikáltan és célzottan csak a kalkulatív kamatláb meghatározásával foglalkozik, mely a szakirodalom vizsgálata alapján egy különálló tudományterületet képvisel. Emiatt a fókuszált irány miatt fordulhat elő az, hogy jelen írásban szándékosan nem kerülnek kifejtésre (vagy csak az épp szükséges mértékig) például kockázati tényezők és kockázatkezelési módszerek, finanszírozási lehetőségek, sem egyéb-, jelen dolgozat elkészültéhez nem elengedhetetlen agrárspecifikus elemek.

Kulcsszavak: kalkulatív kamatláb, diszkontráta, tejtermelés, fejőrobot

A MAGYAR TOPVÁLLALKOZÁSOK VEZETŐI MAGATARTÁSMINTÁI A 2019–2021 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN: VAJON SZÁMÍT-E AZ ÉLETCIKLUS?

LEADERSHIP BEHAVIOUR PATTERNS OF TOP HUNGARIAN COMPANIES
IN 2019-2021: DOES THE LIFE CYCLE MATTER?

Dr. habil MOHÁCSI Márta

Debreceni Egyetem

Dr. habil. KATITS Etelka

Pannon Egyetem

VARGA Zsuzsanna

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Absztrakt:

A magyar topvállalkozások pénzügyi menedzselésének karakterisztikáját és eszköztárát kutatjuk. Középpontban a vezetői döntések vizsgálata az egészségügyi válságban, a VUCA és a BANI világban. Cél: vezetői magatartásmintákat azonosítani az Adizes életciklus modell szakaszaiban a cégek esetleges hanyatlásának elkerülése érdekében. 4 hipotézist tesztlünk: 1. Akár nagyvállalati top, akár kkv top körbe tartozó üzleti szervezetről van szó, az Adizes életciklus modell azonos szakaszán helyezkedik el. 2. A nagyvállalati top és a kkv top vezetői eltérően viselkednek, reagálnak és cselekednek a biztonságos gazdálkodás érdekében? 3. Az Adizes-féle életciklus modell emelkedő szakaszán levő szervezetek is kerülnek turnaround helyzetbe. 4. Egyértelmű különbség van a nagyvállalati és a kkv-vezetők válsághoz való hozzáállásában. A kutatás tárgya: a Heti Világgazdaság magyar top 500 rangsora és a saját összeállítású magyar kkv top 500 mintája. Módszertan: saját készítésű, online kérdőív feldolgozás statisztikai módszerekkel. Empirikus kutatásban összevetjük a válságra, a fordulatos helyzetekre és a kihívásokra adott válaszokat, vezetői magatartásmintákat azonosítunk a nagyvállalati és a kkv top mintában. Mindebből következtetni lehet arra, hogy az adott életciklusban a vezetők milyen turnaround menedzselési módszereket alkalmaznak. Kutatásunk mind az üzleti világ, mind az oktatói-kutatói kör érdeklődését is kiválthatja.

Kulcsszavak: magyar topvállalatok, Adizes életciklus modell, turnaround, prevenció

VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGI TELJESÍTMÉNYE ÉS A TŐKEKÖLTSÉG

CORPORATE SUSTAINABILITY PERFORMANCE AND COST OF CAPITAL

KATONA-KUNGLER Kinga

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

Napjaink nagy jelentőséggel bíró témája, a fenntarthatóság a befektetési piacon is középpontba került az utóbbi években. Gyakran hangoztatott érv az ESG befektetések mellett, hogy ezek hosszútávon alacsonyabb kockázati faktorról bírnak. Jelen tanulmány arra keresi a választ, hogy az ESG teljesítmény csak kockázati témaként fogható-e fel, vagy értékteremtő hatással is bír a vállalatok számára. Ennek tükrében a szerző megvizsgálja a vállalatok környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási (ESG) teljesítménye és a tőkekölség közötti összefüggést. A tanulmány célja, hogy meghatározza a vállalatok ESG pontszámának, valamint az egyes E-S-G pillérek és a súlyozott átlagos tőkekölség, a saját tőke és az adósság költsége közötti kapcsolat irányát és erősségét korrelációs és regressziós elemzés segítségével. A kutatás a Thomson Reuters Eikon adatbázisból származó piaci adatokon alapul és az európai tőzsdén jegyzett vállalatok adatait elemzi 2017 és 2021 között. Az eredmények igazolják, hogy az ESG teljesítmény és annak összetevői befolyásolják a tőkekölséget. Az ESG súlyozott átlagos tőkekölségre (WACC), valamint a saját és idegen tőke költségre gyakorolt hatását figyelembe véve negatív korreláció azonosítható a változók között. Fontos kiemelni, hogy a vállalatok ESG teljesítményének a tőkekölségre gyakorolt hatása csak a következő üzleti évben válhat nyilvánvalóvá, így a kapcsolat vizsgálata az időbeli késleltetés figyelembevételével történik. A kutatás következtében megállapítható, hogy a vállalatok ESG tevékenységük javításával a pénzügyi helyzetüket is kedvezően befolyásolják. Ennek oka, hogy alacsonyabb költséggel tudnak tőkét bevonni a cégbe, amely hosszútávon jobb pénzügyi eredményhez vezethet. Különösen igaz ez egy olyan időszakban, amikor egy világjárvány okozta válság akadályait kell leküzdeni.

Kulcsszavak: vállalatok társadalmi felelősségvállalása, ESG, WACC, tőkekölség, saját tőke költsége, adósságkölség

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA LEHETŐSÉGEI A PÉNZÜGYEKBEN

THE POTENTIAL OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FINANCE

Dr. BAGÓ Péter

Budapesti Corvinus Egyetem

Absztrakt:

A pénzügyi világ átalakulóban van, a digitalizáció minden területre beköszöntött az életünkbe, így a pénzügyekbe is. Ezt hívják fintechnek, vagyis financial technologynek, ami jelenleg abban a korszakban jár, ahol már elkezdhetünk beszélni a mesterséges intelligencia pénzügyi alkalmazásairól. A pénzügyi digitalizáció széleskörű, az alapfolyamatoktól kezdve a back és front office alkalmazásokon át egészen az ügyfelekig jutott. A sok adatot becsatornázzuk a „bigdata”-ba, ahol olyan mennyiséget tárolunk nap mint nap, amennyit manuális módon márnem vagyunk képesek feldolgozni. Ezen a ponton jönnek az olyan megoldások, mint az automatizáció, gépi tanulás és végeredményben a mesterséges intelligencia. Jelen tanulmányban bemutatom a fintech fogalmát, továbbá a kapcsolatot a mesterséges intelligencia pénzügyi alkalmazásaihoz.

Kulcsszavak: MI, fintech, finfluencer

A NEMZETKÖZI BANKSEKTOR ESG TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉLETCIKLUS ELEMZÉSE

LIFE CYCLE ANALYSIS OF ESG PERFORMANCE IN THE INTERNATIONAL BANKING SECTOR

HORVÁTH Gábor

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Dr. CSAPI Vivien

Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar

Absztrakt:

A környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) tényezők egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot az üzleti folyamatok minden érdekeltje számára. A pénzügyi szolgáltató szektoron belül egyre inkább tudatosul, hogy az ESG-dimenziókat integrálni kell a stratégiákba, a folyamatokba és pénzügyi eszköztárba, hogy közép- és hosszú távon értéket teremtsenek. Bár a környezeti, társadalmi és irányítási szempontok és a vállalati teljesítmény közötti kapcsolatról nagy mennyiségű szakirodalom áll rendelkezésre, a pénzügyi szolgáltató szektorra csak korlátozott számú tanulmány összpontosított, jellemzően lineáris modelleket alkalmazva. Jelen tanulmány ezért fókuszáltan a pénzügyi szolgáltató szektor ESG teljesítményével foglalkozik és egy életciklus keretrendszer bevezetve lineáris és nemlineáris panelregressziós modellekkel elemzi a szektor európai tőzsdén jegyzett szereplőinek E-S-G mintázatait és összefüggéseit. A tanulmány megállapításai fontos mutatók a befektetési menedzserek és a politikai döntéshozók számára. Az eredmények bizonyítják, hogy a jobb, javuló ESG teljesítmény növelheti a szektor szereplőinek pénzügyi teljesítményét.

Kulcsszavak: pénzügyi szolgáltatók, életciklus elemzés, panel regresszió